

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Центр заочного, дистанційного та вечірнього навчання

Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Жанна ОЛЕКСІЧ

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«__» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»

На тему: «Облік, аналіз і контроль у сфері управління побутовими відходами:
перспективи розвитку в контексті екологізації та євроінтеграції економіки
України»

Здобувачки групи ОП.мз-31с Гербут Яни Олександрівни
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

Яна ГЕРБУТ
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

(підпис)

Керівник: к.е.н., доцентка Ярина САМУСЕВИЧ

(підпис)

Керівник: Фінансовий директор ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
Інна МОСКАЛЕНКО

(підпис)

Суми - 2024

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Центр заочного, дистанційного та вечірнього навчання
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри

к.е.н., ст.викладач

_____ Жанна ОЛЕКСІЧ

(підпис)

«__» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

здобувачці освіти 2 курсу, групи ОП.мз-31с

Гербут Яни Олександрівни

1. Тема роботи: «Облік, аналіз і контроль у сфері управління побутовими відходами: перспективи розвитку в контексті екологізації та євроінтеграції економіки України», затверджена наказом по університету від «03» грудня 2024 р. № 1246-VI
2. Термін подання студентом закінченої роботи «05» грудня 2024 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні перспектив розвитку обліку, аналізу та контролю поводження з побутовими відходами в Україні в контексті екологізації та євроінтеграції.
4. Об'єктом дослідження є система управління побутовими відходами, що включає в себе облік, аналіз та контроль цієї сфери діяльності.
5. Предмет дослідження: сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю у сфері управління побутовими відходами.
6. Кваліфікаційна робота магістра виконується на матеріалах наукових робіт зарубіжних та вітчизняних вчених; періодичних виданнях, матеріалах

міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій, а також звітності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС»

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети

Розділ 1 «Теоретичні основи управління побутовими відходами» – 20 вересня 2024 року.

(назва – термін подання)

У розділі 1 дослідити поняття побутових відходів, розглянути їх класифікацію; обґрунтувати економічну сутність та значення менеджменту відходів в контексті екологізації; здійснити огляд нормативно-правового регулювання системи управління відходами; порівняти вітчизняну та закордонну нормативну базу.

Розділ 2 «Особливості обліку та оподаткування в системі управління побутовими відходами» – 01 жовтня 2024 року.

(назва – термін подання)

У розділі 2 охарактеризувати діяльність ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС»; розглянути основні фінансові показники підприємства та навести типові бухгалтерські кореспонденції у сфері управління побутовими відходами; проаналізувати загальну важливість оподаткування, розкрити тему екологічного податку.

Розділ 3 «Проблеми та перспективи розвитку сфери управління побутовими відходами» – 20 листопада 2024 року.

(назва – термін подання)

У розділі 3 дослідити актуальні проблеми у сфері побутових відходів на трьох рівнях: держави, населення та перевізника; зазначити можливі виклики та загрози зі сторони екології; проаналізувати міжнародних досвід, що сприяє покращенню екологічної ситуації в їх країнах; запропонувати шляхи втілення міжнародного досвіду у сфері поводження з побутовими відходами в Україні.

8. Консультації з роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання «05» вересня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної
роботи

(Підпис)

Я.В. Самусевич
(Ініціали, прізвище)

Керівник кваліфікаційної
роботи

Підпис

І.М. Москаленко
(Ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав

(Підпис)

Я.О. Гербут
(Ініціали, прізвище)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр
на тему «Облік, аналіз і контроль у сфері управління побутовими відходами:
перспективи розвитку в контексті екологізації та євроінтеграції економіки
України»
здобувачки Гербут Яни Олександрівни

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 64 сторінках, зокрема список використаних джерел із 48 найменувань, який розміщено на 5 сторінках. Робота містить 7 таблиць, 7 рисунків, а також 1 додаток, розміщений на 2 сторінках.

Актуальність дослідження теми зумовлена нагальними екологічними проблемами, що пов'язані зі збільшенням кількості побутових відходів. Ситуація в Україні, де щороку утворюються мільйони тонн сміття, створює значне навантаження на екосистему та загрожує здоров'ю населення. Недостатня інфраструктура для переробки та утилізації відходів посилює проблему і це вимагає вдосконалення системи управління. Тому зростає потреба у впровадженні більш ефективних методів обліку та контролю, які допоможуть знизити вплив на довкілля, оптимізувати використання ресурсів і забезпечити сталий розвиток.

Процес євроінтеграції України також передбачає приведення національної системи управління відходами у відповідність до екологічних стандартів Європейського Союзу, орієнтованих на принципи циркулярної економіки. Це включає впровадження системи роздільного збору, переробки та повторного використання матеріалів, що є складовою частиною зобов'язань України в межах Угоди про асоціацію з ЄС. Для реалізації цих вимог необхідно налагодити точний облік і контроль у сфері управління відходами, що сприятиме прозорості у використанні ресурсів, більш ефективному плануванню й інтеграції екологічних факторів в економічні процеси.

Окрім того, застосування новітніх методів обліку та контролю може сприяти підвищенню економічної ефективності компаній, що працюють у сфері управління відходами, за рахунок оптимізації витрат на утилізацію та покращення управління фінансовими потоками. Це дослідження ставить за мету проаналізувати перспективи розвитку таких методів в Україні, беручи до уваги світовий досвід, що є важливим кроком на шляху до забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку економіки країни.

Мета даної кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні перспектив розвитку обліку, аналізу та контролю поводження з побутовими відходами в Україні в контексті екологізації та євроінтеграції.

Для виконання передбачених завдань дослідження було використано такі методи: індукції та дедукції, за допомогою яких визначено трактування поняття «побутові відходи» та уточнено економічну сутність менеджменту відходів. Також застосовано метод порівняння для аналізу нормативно-правового забезпечення вітчизняної та зарубіжної практики управління відходами, що дозволило виділити ключові відмінності та спільні риси.

Крім того, метод аналізу та синтезу було використано для вивчення специфіки обліку та оподаткування у сфері управління побутовими відходами на прикладі діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС». Завдяки цьому методу було детально досліджено фінансові інструменти, що забезпечують діяльність підприємств у цій галузі, та особливості аналітичного обліку. Метод порівняльного аналізу став основою для вивчення міжнародного досвіду у сфері управління відходами та оцінки його потенційної імплементації в Україні..

Перший розділ присвячений теоретичним основам управління побутовими відходами та висвітлює ключові поняття і засади, пов'язані з менеджментом відходів. У цьому розділі детально розглянуто поняття побутових відходів, їх класифікацію та основні види, що дозволяє зрозуміти специфіку поводження з ними. Крім того, досліджується економічна сутність та значення системи менеджменту відходів у контексті екологізації, розкрито,

як раціональне управління відходами може впливати на сталий розвиток та екологічну безпеку. Розділ також охоплює аналіз нормативно-правового забезпечення у сфері управління побутовими відходами, з порівнянням українського та міжнародного досвіду.

Другий розділ дослідження присвячений аналізу облікових та податкових аспектів у сфері управління побутовими відходами на прикладі діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС», компанії-перевізника відходів. У розділі наведено загальну характеристику діяльності цього підприємства, що дозволяє окреслити його роль у ланцюзі управління відходами. Особлива увага приділяється аналітичному обліку, завдяки якому забезпечується точність даних про обсяги та види відходів, що є важливим елементом ефективного управління. Крім того, розглянуто фінансові інструменти, які використовуються у менеджменті відходів для забезпечення стабільної та безпечної діяльності підприємств у цій сфері.

У третьому розділі розглянуто актуальні проблеми, з якими стикається система управління побутовими відходами в Україні, включаючи виклики та загрози для екологічної безпеки та сталого розвитку. Проаналізовано основні перешкоди для ефективного управління, такі як відсутність належної інфраструктури, недостатня екологічна свідомість населення, проблеми у сфері обліку та обмежене фінансування. Крім того, розділ зосереджується на перспективних напрямках розвитку сфери управління відходами, зокрема на основі аналізу міжнародного досвіду. Запропоновані напрями вдосконалення включають впровадження сучасних технологій переробки, посилення екологічних стандартів та адаптацію до вимог ЄС у рамках євроінтеграційних процесів.

Ключові слова: управління відходами, побутові відходи, менеджмент відходів, облік у сфері управління побутовими відходами.

SUMMARY

qualification work for obtaining the degree of Master
on the topic "Accounting, analysis and control in the field of household waste
management: development prospects in the context of greening and European
integration of the economy of Ukraine"
by the applicant Herbut Yana

The main content of the qualification work is set out on 64 pages, including a list of sources used with 48 names, which is placed on 5 pages. The work contains 7 tables, 7 figures, as well as 1 appendix, placed on 2 pages.

The relevance of the research topic is due to urgent environmental problems associated with the increase in the amount of household waste. The situation in Ukraine, where millions of tons of garbage are generated every year, creates a significant burden on the ecosystem and threatens the health of the population. Insufficient infrastructure for waste processing and disposal exacerbates the problem, and this requires improving the management system. Therefore, there is a growing need to implement more effective accounting and control methods that will help reduce the impact on the environment, optimize the use of resources and ensure sustainable development.

The process of European integration of Ukraine also involves bringing the national waste management system into line with the environmental standards of the European Union, focused on the principles of the circular economy. This includes the implementation of a system of separate collection, recycling and reuse of materials, which is an integral part of Ukraine's obligations under the Association Agreement with the EU. To implement these requirements, it is necessary to establish accurate accounting and control in the field of waste management, which will contribute to transparency in the use of resources, more effective planning and integration of environmental factors into economic processes.

In addition, the use of modern accounting and control methods can contribute to increasing the economic efficiency of companies operating in the field of waste

management by optimizing disposal costs and improving financial flow management. This study aims to analyze the prospects for the development of such methods in Ukraine, taking into account world experience, which is an important step towards ensuring environmental safety and sustainable development of the country's economy.

The purpose of this qualification work is to study the prospects for the development of accounting, analysis and control of household waste management in Ukraine in the context of greening and European integration.

To fulfill the intended research tasks, the following methods were used: induction and deduction, which defined the interpretation of the concept of "household waste" and clarified the economic essence of waste management. The comparison method was also used to analyze the regulatory and legal support of domestic and foreign waste management practices, which allowed us to identify key differences and common features.

In addition, the method of analysis and synthesis was used to study the specifics of accounting and taxation in the field of household waste management using the example of the activities of LLC "PROFGRUPSERVICE". Thanks to this method, the financial instruments that ensure the activities of enterprises in this field and the features of analytical accounting were studied in detail.

The comparative analysis method became the basis for studying international experience in the field of waste management and assessing its potential implementation in Ukraine. In particular, this method allowed us to determine the prospects for the development of the field of household waste management in the context of European integration processes and Ukraine's orientation towards achieving the environmental standards of the European Union.

The first section is devoted to the theoretical foundations of household waste management and highlights the key concepts and principles related to waste management. This section examines in detail the concept of household waste, its classification and main types, which allows us to understand the specifics of their treatment. In addition, the economic essence and significance of the waste

management system in the context of greening are examined, and it is revealed how rational waste management can affect sustainable development and environmental safety. The section also covers the analysis of regulatory and legal support in the field of household waste management, with a comparison of Ukrainian and international experience.

The second section of the study is devoted to the analysis of accounting and tax aspects in the field of household waste management using the example of the activities of LLC "PROFGRUPSERVICE", a waste transport company. The section provides a general description of the activities of this enterprise, which allows us to outline its role in the waste management chain. Particular attention is paid to analytical accounting, which ensures the accuracy of data on the volumes and types of waste, which is an important element of effective management. In addition, the financial instruments used in waste management to ensure stable and safe operations of enterprises in this field are considered. The third section considers the current problems faced by the household waste management system in Ukraine, including challenges and threats to environmental safety and sustainable development. The main obstacles to effective management are analyzed, such as the lack of proper infrastructure, insufficient environmental awareness of the population and limited funding. In addition, the section focuses on promising areas of development in the field of waste management, in particular based on the analysis of international experience. The proposed areas of improvement include the introduction of modern processing technologies, strengthening environmental standards and adaptation to EU requirements within the framework of European integration processes.

Keywords: waste management, household waste, waste management, accounting in the field of household waste management.

ЗМІСТ

ВСТУП	12
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ	14
1.1 Поняття побутових відходів, їх класифікація та сортування	14
1.2 Економічна сутність та значення системи менеджменту відходів на світовому ринку в контексті екологізації та євроінтеграції	18
1.3 Нормативно-правове забезпечення системи управління відходами: вітчизняна та закордонна практика.....	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ	Ошибка! Закладка не определена.
2.1 Загальна характеристика діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС» як перевізника побутових відходів.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.2 Аналітичний облік у сфері управління побутовими відходами.....	31
2.3 Фінансові інструменти забезпечення управління відходами.....	35
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ.....	41
3.1 Актуальні проблеми управління побутовими відходами: виклики та загрози	41
3.2 Перспективи розвитку сфери управління побутовими відходами на прикладі міжнародного досвіду	47
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58
ДОДАТКИ.....	63

ВСТУП

Актуальність дослідження питань обліку, аналізу та контролю у сфері поводження з побутовими відходами обумовлена зростанням обсягів відходів та необхідністю мінімізації їх негативного впливу на довкілля. В Україні ця проблема набуває дедалі більшого значення через збільшення кількості відходів, обмежені можливості їх переробки та утилізації, а також низьку екологічну свідомість населення. На тлі євроінтеграційних процесів Україна прагне наблизити свої екологічні стандарти до вимог Європейського Союзу, що вимагає модернізації системи управління відходами на основі принципів сталого розвитку та екологічної відповідальності.

Екологізація економіки України та перехід до ефективного поводження з відходами неможливі без вдосконалення системи обліку, аналізу та контролю в цій сфері. Це включає впровадження нових методів моніторингу відходів, проведення фінансового аналізу витрат на утилізацію та забезпечення прозорості використання ресурсів. Сучасні підходи до обліку та контролю дозволяють отримати точні дані про обсяги відходів, їх склад та напрямки переробки, що є основою для розробки ефективної політики у сфері поводження з відходами.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні перспектив розвитку обліку, аналізу та контролю поводження з побутовими відходами в Україні в контексті екологізації та євроінтеграції.

Сформульована мета обумовила постановку основних завдань кваліфікаційної роботи:

- розглянути поняття побутових відходів та їх класифікацію;
- проаналізувати економічну сутність управління побутовими відходами;
- розглянути нормативно-правове регулювання у сфері управління побутовими відходами;

- дослідити аналітичний облік у сфері управління побутовими відходами;
- розглянути фінансові інструменти, що забезпечують управління відходами;
- виділити проблемні аспекти управління відходами, виклики та можливі загрози;
- запропонувати шляхи розвитку сфери управління відходами, спираючись на міжнародний досвід;

Об'єктом дослідження є система управління побутовими відходами, що включає в себе облік, аналіз та контроль цієї сфери діяльності.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю у сфері управління побутовими відходами.

Для написання цієї роботи використовувались загальнонаукові методи: діалектичний, системного підходу, метод індукції й дедукції, аналіз і синтез; специфічні: хронологічного й систематичного спостереження, порівняння, класифікації даних, узагальнення, SWOT – аналізу.

Під час написання роботи використовувалися наукові праці вчених, посібники та статті, що стосуються обліку та аналізу у сфері управління побутовими відходами. Також було використані аналітичні та методичні матеріали. Підґрунтям цього вивчення стали роботи вітчизняних вчених стосовно економічної сутності побутових відходів, важливості правильного сортування та подальшої утилізації.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

1.1 Поняття побутових відходів, їх класифікація та сортування

Однією з ключових екологічних проблем сучасності є утилізація та переробка побутових відходів. Щороку їх обсяги постійно зростають, що суттєво збільшує навантаження на навколишнє середовище. Побутові відходи вирізняються різноманітністю складу та методів утилізації, що ускладнює їх збір, сортування та переробку.

Відповідно до положень Закону України «Про управління відходами», побутові відходи трактуються як залишкові матеріали, що утворюються внаслідок побутової діяльності людини та накопичуються в місцях її проживання або перебування. Це стосується відходів, що з'являються в житлових, комунальних і громадських приміщеннях [1].

Для того, щоб проаналізувати різноманітність підходів до визначення поняття «побутові відходи» слід взяти до уваги трактування різних науковців. Розглянемо табл.1.1, щодо трактування терміну «побутові відходи».

Таблиця 1.1 – Трактування терміну «побутові відходи»

№	Автор тлумачення	Сутність поняття «побутові відходи»
1	О.В.Іваненко [2]	Побутові відходи – це тверді залишки, що утворюються внаслідок щоденної діяльності людей, котрі підлягають збору та утилізації.
2	Т.М. Петрова [3]	Під побутовими відходами розуміють сукупність матеріалів, що втратили свою цінність для споживача і підлягають правильній утилізації із житлових і громадських місць.
3	С.Ю. Гринько [4]	Побутові відходи — це відходи від споживачі, що утворюються у житлових приміщеннях та відрізняються своїм складом: від харчових залишків до пакувальних матеріалів і пластикових виробів.
4	Журнал «Екологія і суспільство» [5]	Побутові відходи складаються з матеріалів, що різняться за складом, утворилися в результаті життєдіяльності людини та потребують належної утилізації для запобігання шкоди навколишньому середовищу.

Спираючись на аналіз тлумачень поняття «побутові відходи» різних науковців, можна зробити висновок, що вони цей термін розглядають під різним кутом – від складу та джерел утворення до способів їх утилізації. Переважно, дослідники сходяться на думці, що побутові відходи є обов'язковою складовою життєдіяльності кожної людини та потребують правильного підходу до їх збирання, обробки та утилізації. Несхожості у трактуванні визначення переважно у впливу цих відходів на навколишнє середовище, що підкреслює вкотре потребу в ефективному управлінні відходами задля зниження екологічного навантаження.

Задля ефективного управління цими відходами та зменшення їхнього негативного впливу на екологію важливо розуміти, як саме слід класифікувати побутові відходи.

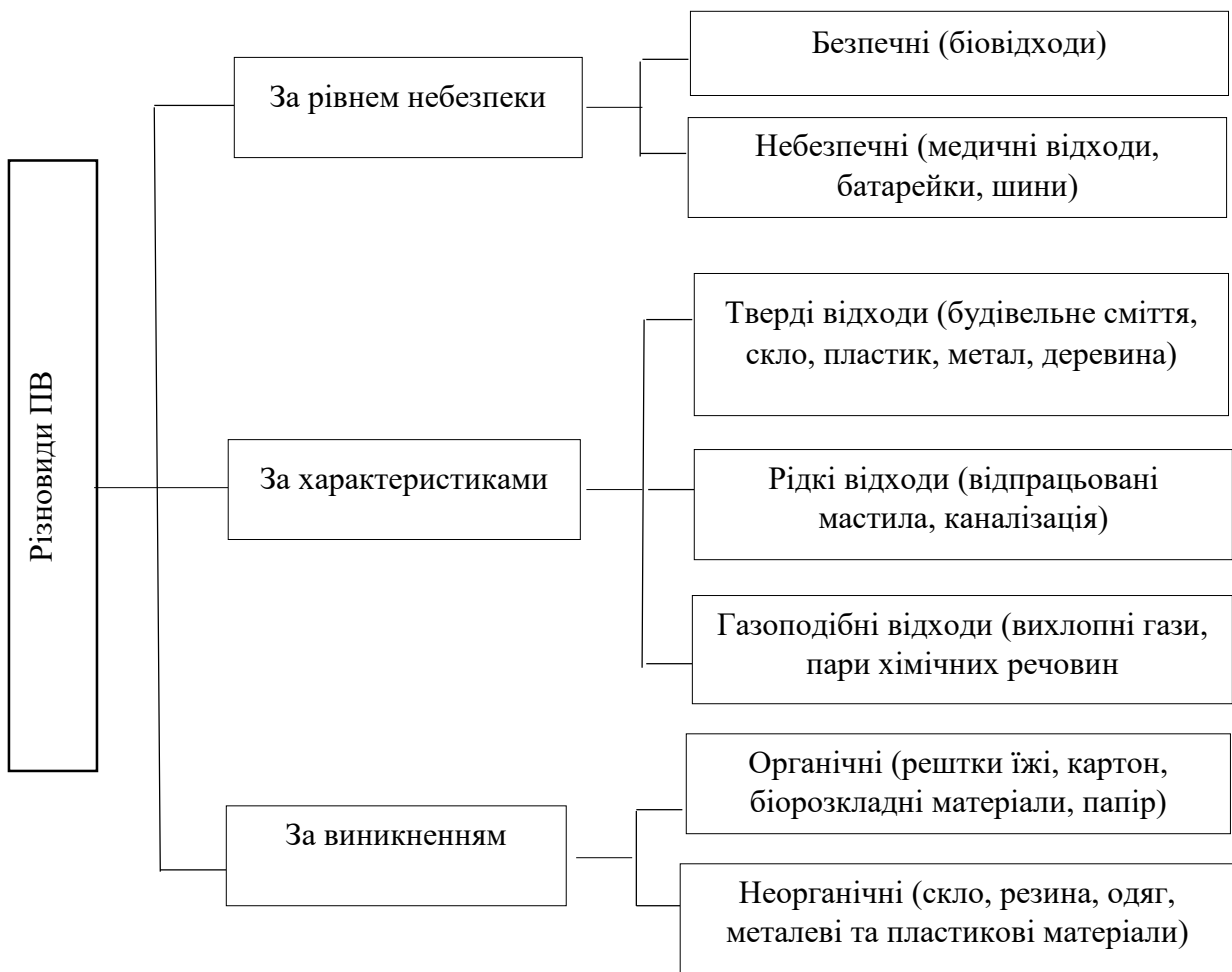

Рисунок 1.1 – Класифікація побутових відходів [6]

Отже, спираючись на поданий рисунок, можна дійти висновку, що кількість варіантів та категорії для класифікації побутових відходів дуже багато.

Одним із важливих моментів при вивченні побутових відходів є морфологічний склад сміття. Морфологічний склад охоплює дослідження компонентів, які утворюються в результаті повсякденної діяльності людини.

На сьогоднішній день, коли поводження з побутовими відходами стало одним з найбільших екологічних викликів, особливо гостро відчувається необхідність раціонального споживання та правильної утилізації сміття. Ця галузь досліджень дозволяє впроваджувати ефективні системи збору, сортування, а також переробки сміття, зменшувати негативний вплив відходів на довкілля, а також оптимізувати витрати на їхню утилізацію [7]. Наведено основні аспекти важливості морфології сміття:

- оптимізація витрат на утилізацію відходів (розділення відходів відповідно до їх здатності до біологічного розкладання допомагає створювати програми компостування для органічних відходів і спалювання чи захоронення відходів, які не піддаються біологічному розкладанню);
- сприяння переробці та повторному використанню матеріалів (папір, картон, метали та скло можна переробити, що зменшить необхідність у використанні первинних ресурсів);
- покращення системи сортування відходів (розуміння того, з яких компонентів складаються відходи, спрощує їх сортування, а морфологічний аналіз дозволяє виокремити підходи до утилізації кожного з компоненту);
- підвищення екологічної свідомості громадян (на основі морфологічного аналізу, можна зрозуміти які саме інформаційні кампанії слід проводити з населенням, наприклад відносно використання ПЕТ–пляшок);
- зменшення впливу на довкілля (розуміння того, які відходи несуть найбільш шкідливий вплив на навколишнє середовище та які потребують найбільше часу для біорозкладу) [8,9].

Отже, морфологія сміття відіграє ключову роль у формуванні ефективних систем поводження з відходами, збереженні природних ресурсів і захисті довкілля. Завдяки вивченню складу сміття, впроваджуються рішення, які дозволяють зменшити негативний вплив відходів на природу та сприяють екологічній стабільності. Ця галузь знань є не лише інструментом для сучасного поводження з відходами, а й фундаментом для розвитку сталого суспільства, що спрямоване на мінімізацію сміття та оптимальне використання ресурсів.

Сортування відходів є також вагомим кроком у зменшенні забруднення навколишнього середовища та ефективному використанні ресурсів. Правильне сортування полегшує переробку, мінімізує обсяги сміття, що потрапляє на звалища, і сприяє сталому розвитку суспільства. У різних країнах зростає усвідомлення необхідності сортування відходів як серед населення, так і на рівні урядів. Дослідження показують, що впровадження ефективних програм сортування може значно знизити обсяги захоронення відходів на полігонах і підвищити рівень вторинної переробки, що має позитивний екологічний та економічний ефект. У таблиці 1.2 наведено правила сортування по різних категоріям.

Таблиця 1.2 – Правила сортування відходів

Категорія відходів	Що включає	Правила сортування
Папір та картон	Газети, офісний папір, картон, книжки	Збирати чистий папір без залишків їжі або жирних плям. Не здавати мокрий папір і картон. Забруднений папір (наприклад, упаковки для їжі) не підлягає переробці.
Скло	Скляні пляшки, банки	Зняти кришки, промити та розділити на прозоре та кольорове скло. Не змішувати із керамікою, фарфором або віконним склом.
Метал	Алюмінієві та консервні банки, металеві упаковки	Помістити в окремий контейнер. Здавати чистими, без залишків продуктів. Дрібні металеві предмети також можна здавати, але уникати забруднення іншими матеріалами.
Пластик	Пластикові пляшки, контейнери з позначками PET, HDPE	Розділяти за типом пластику. Пляшки промити, зняти кришки, здавати стиснутими. Деякі види пластику не підлягають переробці — перевіряти маркування.

Продовження таблиці 1.2

Органічні відходи	Харчові залишки, шкірки, листя	Поміщати в окремий контейнер для компостування або відправляти на переробку біовідходів. Уникати змішування з іншими видами відходів, особливо з пластиком.
Небезпечні відходи	Батарейки, лампи, електроніка, фарби, хімічні речовини	Здавати в спеціальні пункти прийому для небезпечних відходів. Не викидати у звичайний смітник, оскільки такі відходи містять токсичні речовини.

За даними, близько 6% побутових відходів в Україні піддається переробці. Це низький показник порівняно з країнами Європи, і уряд активно працює над покращенням системи збору та переробки відходів [10]. У той час, як у 2022 році рівень переробки відходів у країнах ЄС становив близько 48%. Наприклад, Німеччина переробляє понад 60% відходів [11].

Отже, сортування відходів — це не лише питання екології, а й економічна необхідність. Правильне сортування дозволяє зберегти природні ресурси, знизити енергозатрати і зменшити обсяги сміття, що відправляється на звалища. Країни, які активно впроваджують програми сортування, досягають значних екологічних та економічних вигод, стимулюючи сталість та здоровий розвиток для майбутніх поколінь.

1.2 Економічна сутність та значення системи менеджменту відходів на світовому ринку в контексті екологізації та євроінтеграції

Сучасна система менеджменту відходів є критичним аспектом екологічної політики України, особливо в умовах євроінтеграції. В умовах глобалізації та зростаючої потреби в збереженні навколишнього середовища вона спрямована на мінімізацію негативного впливу відходів на екосистеми та сприяння стійкому розвитку. У європейських країнах ця сфера давно стала одним з пріоритетів державного управління, а для України процес екологізації економіки вимагає інтеграції досвіду ЄС та адаптації відповідних технологій і практик [12].

Світовий ринок відходів продовжує стрімко зростати. Станом на 2024 рік його орієнтовна загальна вартість становила близько 1,4 трлн доларів. За прогнозами експертів, середньорічне зростання цього ринку до 2030 року складатиме 5,4%, що дозволить йому досягти рівня 1,96 трлн доларів. Завдяки цьому ринок управління відходами набуває значного інвестиційного потенціалу, що особливо важливо враховувати при формуванні правил і стратегій поводження зі сміттям (Рис.1.2).

Структурно найбільший дохід на цьому ринку припадає на сферу управління промисловими відходами, тоді як управління побутовими відходами займає другу позицію за обсягами доходів.

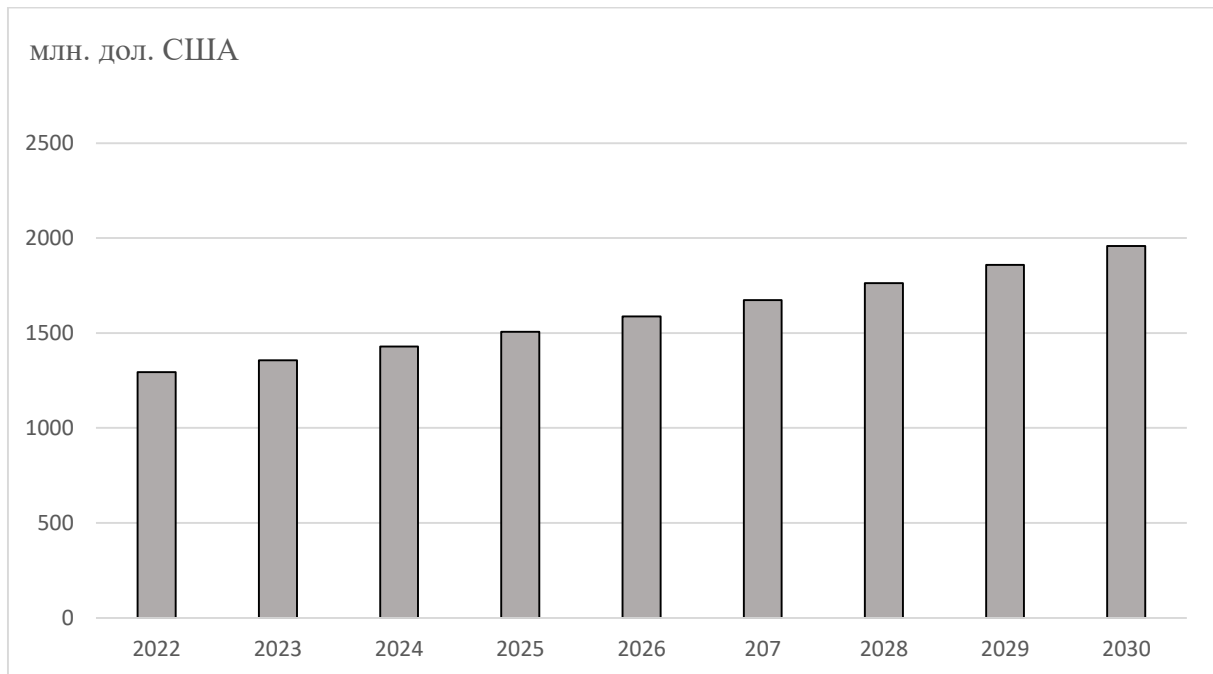

Рисунок 1.2 – Розмір світового ринку поводження з відходами у 2024 році з прогнозами до 2030 року [13]

Отже, економічний зміст менеджменту відходів полягає у створенні системи раціонального використання ресурсів, зменшенні обсягів відходів, зниженні навантаження на природні екосистеми та збереженні ресурсної бази. Ця система сприяє економії ресурсів через переробку та повторне використання, що є ключовим аспектом стратегії сталого розвитку, прийнятої в ЄС. У контексті України, де значна частина ресурсів витрачається

нераціонально, раціональне поводження з відходами виступає каталізатором економічних перетворень, зокрема в сфері виробництва та споживання.

Важливу роль у менеджменті відходів відіграють його функції, що мають на меті забезпечення екологічної безпеки та раціональне використання ресурсів. До них можна віднести:

- збирання;
- транспортування;
- зберігання;
- переробка (сортування);
- утилізація відходів.

Збір відходів повинен здійснюватися організовано, з урахуванням різних типів відходів, для кожного з яких необхідно використовувати окремі контейнери. Важливість цієї функції полягає в тому, що правильно організоване збирання відходів у зручний для фізичних та юридичних осіб спосіб, зменшує їх накопичення та забруднення навколишнього середовища.

Після збору відходи транспортуються до місць подальшого сортування або зберігання, що вимагає належної логістики та спеціального транспорту, який забезпечує безпеку перевезення відходів, зокрема запобігає їхньому розповсюдженню [14].

Зберігання відходів є важливою функцією, що включає розробку та застосування методів безпечного та контрольованого зберігання відходів. Відходи повинні зберігатись у спеціально відведених для цього місцях, таких як склади або полігони, із забезпеченням необхідних умов для мінімізації впливу на навколишнє середовище. Крім того, зберігання включає в себе своєчасну підготовку відходів до подальшої переробки або утилізації. Для цього використовуються спеціальні технології та системи, які дозволяють забезпечити безпеку та ефективність зберігання різних видів відходів, зокрема небезпечних [15].

Переробка відходів є ключовою складовою управління відходами, оскільки дозволяє максимізувати повторне використання ресурсів, що

містяться в відходах. Основним завданням на цьому етапі є сортування відходів за категоріями та їхнє подальше використання для виробництва нових товарів. Для цього використовуються різноманітні технології, зокрема механічні, термічні та хімічні методи переробки. Важливим аспектом є постійне вдосконалення переробних технологій, що дозволяє зменшити витрати енергії та матеріалів при обробці відходів. Переробка сприяє зменшенню кількості відходів, що потрапляють на звалища, і дає можливість повернути цінні матеріали у виробничий цикл, що є важливою складовою концепції економіки замкнутого циклу.

Утилізація відходів є процесом їхнього знешкодження або перетворення в інші безпечні форми. Вона включає в себе спалювання відходів для отримання енергії, біологічну обробку, зокрема, виробництво біогазу з органічних відходів, а також інші методи, які дозволяють зменшити обсяг відходів, що вивозяться на полігони. Утилізація може бути як безпосередньою, так і передбачати попередню обробку відходів для подальшого використання, наприклад, у енергетичних або промислових цілях. Окрім цього, важливою функцією є зменшення шкідливих викидів і забруднення довкілля, що сприяє покращенню якості життя і збереженню екосистем [16].

Кожна з наведених функцій відіграє свою роль у забезпеченні екологічної безпеки та ефективного використання ресурсів. Водночас, успішність системи управління відходами безпосередньо залежить від злагодженої роботи всіх етапів, що включаються в цей процес. Окрім того, важливим є також постійне удосконалення існуючих технологій і методів, що дозволяє знизити негативний вплив відходів на довкілля та здоров'я людини.

На європейському рівні менеджмент відходів передбачає відповідність директивам ЄС, зокрема, Директиві 2008/98/ЄС «Про відходи», що визначає порядок поводження з відходами та формування концепції «циркулярної економіки» [17]. У цьому контексті важливим для України є розробка національних стандартів, які відповідають європейським вимогам. Зокрема, реалізація програм поводження з відходами передбачає не лише екологічний,

але й економічний ефект у вигляді збільшення прибутковості за рахунок повторного використання сировини.

Управління відходами також передбачає зниження витрат на ліквідацію наслідків забруднення, адже запровадження системи сортування та переробки відходів дозволяє уникати великої кількості звалищ. Це особливо актуально для України, де понад 90% відходів направляється на звалища, що потребує значних фінансових витрат на їх утримання. Переходячи до циркулярної економіки, українські підприємства можуть зменшити кількість викидів та підвищити економічну ефективність через скорочення обсягу первинних ресурсів, що використовуються у виробництві.

Роль євроінтеграції полягає у необхідності гармонізації нормативно-правової бази України з вимогами ЄС, що включає впровадження інноваційних технологій у сфері управління відходами. Досвід європейських країн демонструє, що інвестиції у переробку відходів забезпечують економічне зростання та екологічні переваги. Українські компанії, залучені в переробну галузь, мають можливість отримувати значні прибутки від використання вторинних ресурсів, що зменшує їхню залежність від імпортової сировини та зміцнює енергетичну безпеку країни [18].

Загалом, успішне впровадження системи менеджменту відходів в Україні вимагає комплексного підходу, який включає розробку державних програм, спрямованих на підтримку переробної промисловості, створення сучасних інфраструктурних об'єктів та залучення інвестицій у цю сферу. Це також передбачає активне використання можливостей євроінтеграції, зокрема через програми фінансування ЄС, які сприяють розвитку екологічно чистих технологій та переробної інфраструктури. В результаті, Україна зможе не лише досягти економічних вигод, а й поліпшити екологічну ситуацію в країні.

1.3 Нормативно-правове забезпечення системи управління відходами: вітчизняна та закордонна практика

Система управління відходами є важливою складовою сталого розвитку будь-якої держави, оскільки вона безпосередньо впливає на екологічний стан, здоров'я населення та економічну стабільність. Зниження обсягів відходів, їх правильна утилізація, переробка та зменшення забруднення – це завдання, яке потребує не лише законодавчої регламентації, але й практичної реалізації через ефективні технології та інфраструктуру.

Система управління відходами є ключовою складовою сталого розвитку держави, адже вона безпосередньо впливає на екологічний стан, громадське здоров'я та економічну стабільність. Сучасні підходи до управління відходами орієнтовані на зниження обсягів їх утворення, ефективну утилізацію, знешкодження та максимальну вторинну переробку. У цій статті розглянуто специфіку нормативно-правового регулювання управління відходами в Україні та за кордоном, а також проведено порівняння основних аспектів цих практик [19].

В Україні нормативну основу для управління відходами складають різноманітні законодавчі й підзаконні акти. Основним документом у цій сфері є Закон України "Про управління відходами". Цей закон покликаний наблизити українське законодавство до європейських стандартів у сфері управління відходами та враховує сучасні підходи Європейського Союзу. Зокрема, новий закон закріплює принципи ієрархії поводження з відходами, розширеної відповідальності виробників, а також акцентує увагу на важливості вторинної переробки та зменшення утворення відходів на всіх етапах життєвого циклу продукції [1].

Крім цього, в Україні діють Державні санітарні норми та правила щодо утримання територій населених місць, а також стандарти, які регулюють безпеку при збиранні та транспортуванні відходів. Наприклад, відповідно до закону, кожне підприємство зобов'язане вести реєстр відходів, що виникають у процесі його діяльності, та подавати відповідну звітність до державних органів. Також у нормативній базі є розділи щодо небезпечних відходів та спеціальні правила поводження з ними, що зобов'язують організації

забезпечувати належне зберігання та знешкодження таких відходів, аби уникнути забруднення навколишнього середовища [20].

Поряд з позитивними змінами в законодавстві, існують і серйозні проблеми, які необхідно вирішити для досягнення ефективної реалізації нормативних актів. Однією з головних проблем є недостатній рівень розвитку інфраструктури для збору, переробки та утилізації відходів. Це включає в себе не лише відсутність належних полігонів для відходів, але й недолік потужностей для переробки, що обмежує можливості вторинного використання матеріалів. Відсутність ефективних механізмів стимулювання зменшення обсягів відходів та обмежений контроль за дотриманням екологічних норм сприяють збереженню існуючих проблем.

На відміну від України, в країнах Європейського Союзу управління відходами значною мірою регулюється директивами на наднаціональному рівні. Одна з основних європейських директив, що регулює управління відходами, — це Директива 2008/98/ЄС, яка задає чітку ієрархію поводження з відходами. Згідно з цією директивою, перший пріоритет надається запобіганню утворенню відходів, що передбачає впровадження технологій та змін у виробничих процесах, які дозволяють зменшити обсяг відходів ще на стадії їх створення. Другим етапом є повторне використання відходів, що означає максимальне повернення матеріалів або продуктів в економічний оборот [17].

Наступний етап — це переробка, де акцент ставиться на відновленні відходів для повторного використання або виробництва нової продукції. Крім того, в рамках цієї ієрархії передбачено інші методи відновлення, включаючи використання відходів для енергетичних потреб, таких як виробництво енергії або біогазу. І лише в останню чергу — захоронення відходів на спеціально призначених полігонах.

Такий підхід є не лише екологічно ефективним, а й економічно вигідним, оскільки зменшується необхідність у нових ресурсах та значно знижується навантаження на навколишнє середовище. Водночас, цей принцип сприяє

розвитку технологій, орієнтованих на економіку замкнутого циклу, де відходи перетворюються на нові ресурси, що повертаються в виробничі процеси. Таким чином, Директива 2008/98/ЄС не лише регулює процеси управління відходами, а й формує стратегію сталого розвитку для всіх держав-членів ЄС.

З урахуванням таких підходів, ЄС намагається зменшити залежність від традиційних методів утилізації відходів, таких як їх захоронення, одночасно сприяючи розвитку технологій, що дозволяють зберігати ресурси та знижувати вплив на довкілля. Важливо зазначити, що ці принципи застосовуються не лише на рівні окремих країн, а й є обов'язковими для всіх учасників Європейського Союзу, що забезпечує узгодженість та ефективність екологічної політики в масштабах всього регіону [21].

Європейські країни активно підтримують розробку інноваційних екологічних технологій для управління відходами. Наприклад, у Німеччині застосовується система "Зелена точка", яка передбачає, що виробники повинні фінансувати процеси збору та переробки упаковки [22]. Таким чином, компанії несуть відповідальність за утилізацію пакувальних матеріалів, що значно знижує рівень утворення побутових відходів. У Швеції застосовують принцип розширеної відповідальності виробника, що вимагає від підприємств не тільки фінансувати, але й брати участь у процесах організації збору та переробки продукції [23].

Країни ЄС також мають високий рівень розвитку інфраструктури для утилізації та переробки відходів. Вони активно підтримують процеси вторинної переробки, особливо в Нідерландах, де біологічні відходи використовуються для виробництва біогазу. Це не лише дозволяє зменшити обсяги відходів, які потрапляють на полігони, а й забезпечує додаткові джерела енергії, що підвищує енергоефективність та екологічну стабільність.

У таблиці 1.3 наведено порівняльну характеристику нормативно-правового забезпечення управління відходами в Україні та країнах ЄС.

Таблиця 1.3 – Порівняння вітчизняної та закордонної практик

Параметр	Україна (ЗУ "Про управління відходами", 2023 р.) [1]	ЄС (Директива 2008/98/ЄС "Про відходи") [17]
Основний законодавчий акт	Закон України "Про управління відходами"	Директива ЄС 2008/98/ЄС "Про відходи"
Ієрархія управління відходами	Обов'язкова ієрархія поводження з відходами	Обов'язкова ієрархія поводження з відходами
Відповідальність виробника за відходи	Принцип розширеної відповідальності виробника	Розширена відповідальність виробника
Системи стимулювання вторинної переробки	Передбачено економічне стимулювання та субсидії	Фінансування, податкові пільги, підтримка екологічних технологій
Інфраструктура для утилізації та переробки	Розвиток на етапі впровадження, потребує інвестицій	Високий рівень розвитку інфраструктури
Контроль та відповідальність	Посилені механізми моніторингу та санкцій	Чіткі механізми контролю, значні штрафи за порушення

Таким чином, хоча нормативно-правова база для управління відходами в Україні та ЄС має певні спільні елементи, рівень ефективності реалізації та інфраструктурного розвитку суттєво різняться. Для підвищення результативності української системи управління відходами доцільно врахувати досвід європейських країн, зокрема у сферах розширеної відповідальності виробників, посилення вимог до підприємств, що працюють з небезпечними відходами, та стимулювання процесів вторинної переробки. Пріоритетними напрямками для вдосконалення є також впровадження новітніх технологій у переробку та утилізацію, створення інфраструктури для збору відходів та забезпечення більш суворого контролю за виконанням екологічних норм. Крім того, залучення інвестицій і міжнародної підтримки може стати значним поштовхом для покращення ситуації у сфері управління відходами в Україні.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

2.1 Загальна характеристика діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС», як перевізника побутових відходів

Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОФГРУПСЕРВІС» - українська компанія, що займається збором та вивезенням побутових відходів у Сумському районі. Загальна кількість працівників становить 16 осіб, у тому числі 2 працюють за сумісництвом [24].

ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС» у своїй діяльності займається збором та вивезенням твердих побутових, великогабаритних та рослинних відходів, надає в оренду контейнери для твердих побутових відходів, виконує прибирання прибудинкових території та нежитлових приміщень, надає послуги із благоустрою населених пунктів: вивезення сміття з кладовищ, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ на території м.Суми та Сумського району, послуги спецтехніки. Для того, щоб наглядно зрозуміти, розглянемо структуру основної діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС» (Рис.2.1) [24].

Рисунок 2.1 - Структура основної діяльності ТОВ "ПРОФГРУПСЕРВІС"

Підприємство розпочало свою діяльність у грудні 2023 року. Компанія надає послуги з управління побутовими відходами на території трьох громад Сумського району, загальною чисельністю близько 10 000 людей. Статутний капітал ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС» становить 625 000 грн. Основний вид діяльності – 38.11 «Збирання безпечних відходів». Підприємство є платником єдиного податку 5% та знаходиться на 3 групі оподаткування. За 3 квартали підприємство сплатило до бюджету громади понад 160 000 грн єдиного податку.

Згідно рішень виконавчого комітету відповідних громад були встановлені тарифи для фізичних та юридичних осіб:

- для фізичних осіб (населення) тариф складає 44,96 грн на 1 особу в місяць;
- для юридичних осіб (ФОП, ТОВ) тариф складає 298,72 грн за 1м3.

З юридичними та фізичними особами укладаються договори: для фізичних осіб – це публічний договір приєднання (оферта), для юридичних осіб це типовий договір: факт або майданчик. Договір по факту укладають у тому випадку, якщо юридична особа має власний або орендований контейнер та здійснює заявку на забір сміття, а по кінцю місяця отримує рахунок в залежності від того, скільки контейнерів було забрано (у м3). Договір на майданчик укладається у тому випадку, якщо поблизу провадження господарської діяльності юридичної особи розташований обладнаний контейнерний майданчик підприємством, тоді згідно норм накопичення прораховується місячна кубатура вироблення відходів та відповідно вартість на місяць. Так наприклад норма на продуктові магазини об’єктивно вища, ніж на перукарню.

Грошові кошти надходять у безготівковий формі на рахунок підприємства як від фізичних, так і від юридичних осіб. Надалі підприємство-перевізник сплачує полігону за захоронення/складування цих відходів відповідно до виставленого останнім місячного рахунку. Основні витрати товариства припадають на захоронення/ складування відходів, оренду

транспортних засобів для виконання робіт, заробітну плату працівників, ремонт транспортних засобів, купівлю палива та основних засобів.

Для того, щоб проаналізувати сильні та слабкі сторони підприємства, можливості та загрози, слід використати інструментарій SWOT – аналізу (Табл.2.1)

Таблиця 2.1 – SWOT–аналіз ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС»

Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
Наявність досвіду в управлінні перевезеннями відходів	Відсутність власного транспорту, оренда може бути дорога	Розвиток послуг у регіонах, що розширюються	Зміни в законодавстві, які можуть збільшити витрати
Налагоджені партнерства з постачальниками транспорту	Залежність від орендодавців	Використання нових технологій для оптимізації маршрутів	Конкуренція з іншими компаніями в галузі
Постійні клієнти та договори на перевезення відходів	Витрати на утримання транспорту високі	Розширення клієнтської бази через маркетингові стратегії	Проблеми з виконанням вимог екологічних стандартів
Гнучкість у виборі типу транспорту	Не завжди оптимальні умови оренди	Можливість впровадження інновацій у систему управління відходами	Коливання цін на оренду транспортних засобів

Отже, з наведеного аналізу, можна зробити висновок, що найбільшою проблемою є відсутність власного транспортного засобу, що у майбутньому може становити загрозу та залежність від орендодавця, а найбільшою перевагою (сильною стороною) є досвід керівництва у сфері побутових відходів та налагоджені зв'язки з постачальниками.

У Додатку А наведено баланс мікропідприємства за 9 місяців 2024 року та фінансові результати. Оскільки фірма новостворена, то можемо прорахувати певні показники діяльності підприємства, беручи до уваги лише 3 квартали цього року (Табл. 2.2)

Таблиця 2.2 – Основні фінансові показники діяльності підприємства

Показник	Результат
Загальний коефіцієнт покриття	12,83
Коефіцієнт швидкої ліквідності	12,83
Коефіцієнт незалежної ліквідності	12,83
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,47
Частка оборотних активів у загальних активах	72,61%

Отже, високе значення коефіцієнта покриття (12,83) вказує на те, що підприємство має значний запас оборотних активів (грошові кошти, дебіторська заборгованість), які в 12 разів перевищують його короткострокові зобов'язання. Це свідчить про високу платоспроможність підприємства. Підприємство може легко покрити свої короткострокові зобов'язання без необхідності залучення додаткового фінансування.

За відсутності виробничих запасів коефіцієнт швидкої ліквідності збігається із загальним коефіцієнтом покриття (12,83). Це свідчить про те, що підприємство має достатньо високоліквідних активів для швидкого покриття зобов'язань, навіть без урахування запасів.

Коефіцієнт незалежної ліквідності свідчить, що поточні активи (гроші та дебіторська заборгованість) значно перевищують короткострокові зобов'язання. Це забезпечує фінансову незалежність підприємства у покритті своїх боргів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (2,47) свідчить, що підприємство має майже 2,5 рази більше грошових коштів, ніж необхідно для покриття короткострокових зобов'язань. Це говорить про чудовий рівень абсолютної ліквідності. Навіть за умови затримки надходжень від дебіторів, підприємство може виконати свої зобов'язання за рахунок наявних грошових коштів.

Більшість активів підприємства (72,61%) складають оборотні активи. Це свідчить про мобільність активів підприємства та можливість їх швидкого перетворення на грошові кошти. Такий високий показник є характерним для компаній, які активно працюють з короткостроковими ресурсами або орієнтовані на швидкий оборот капіталу.

Отже, фінансовий стан підприємства можна охарактеризувати як стійкий і надійний. Ключові показники свідчать про:

- високий рівень ліквідності;
- значну платоспроможність;
- мобільність активів.

Підприємство готове до виконання зобов'язань навіть у разі несприятливих умов. Такі результати є позитивними для залучення інвесторів, партнерів і для загальної довіри до компанії.

2.2 Аналітичний облік у сфері управління побутовими відходами

Сфера управління побутовими відходами є важливою складовою екологічної та економічної політики держави, адже ефективне поводження з відходами сприяє зниженню негативного впливу на навколишнє середовище і забезпечує раціональне використання ресурсів. Для обліку операцій у цій сфері необхідно застосовувати спеціальні аналітичні методи, що дають можливість детально відслідковувати обсяги та рух відходів, а також правильно розподіляти витрати і доходи. Важливим є й вибір відповідних рахунків для обліку операцій, пов'язаних з управлінням відходами, щоб отримати точні дані про стан матеріальних цінностей та фінансові результати діяльності.

Одним з основних рахунків для обліку матеріальних активів у сфері управління відходами є рахунок 10 "Основні засоби". На цьому рахунку відображаються дороговартісні матеріальні засоби, що використовуються для організації процесу збору та обробки відходів, зокрема контейнери для сміття, сміттєзбиральна техніка та обладнання для сортування відходів. Вартість таких засобів списується через амортизацію, що забезпечує поступове відображення витрат на придбання обладнання протягом його експлуатаційного періоду.

Рахунок 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" (МШП) застосовується для обліку невеликих за вартістю предметів, які швидко зношуються, але є необхідними для управління відходами. Це можуть бути мішки для сміття, засоби захисту, дрібний інвентар для сортування, канцтовари. Облік на цьому рахунку дозволяє вести аналітичний облік таких предметів за кількісними показниками, а після використання вони списуються на витрати.

Для обліку витрат на податки застосовується рахунок 92 "Адміністративні витрати". Він є необхідним для обліку адміністративних витрат, таких як платежі за ліцензії та інші витрати, що є важливими для загальної економічної стійкості компанії [26].

Особливу увагу варто приділити рахунку 91 "Загальновиробничі витрати", на якому відображаються витрати, що виникають на рівні підприємства у процесі поводження з відходами. Це можуть бути витрати на обслуговування обладнання та інші витрати, які не можна прямо віднести до конкретного об'єкта витрат. Загальновиробничі витрати розподіляються між об'єктами обліку, що дозволяє точно оцінити повну вартість послуг з управління відходами.

Для обліку витрат, пов'язаних із заробітною платою працівників, що зайняті у сфері управління відходами, застосовується рахунок 66 "Розрахунки з оплати праці". Зокрема, рахунок 661 "Розрахунки за заробітною платою" використовується для виплати заробітної плати працівникам. А нарахування заробітної плати здійснюється на рахунки в залежності від виду зайнятості працівників, зокрема:

- адміністративний персонал: директор, бухгалтер, юрист, (Дт 92 – Кт 661);
- менеджер, інженер з ремонту, водії (ДТ 93– Кт 661);
- працівники, що займаються збором, перевезенням та обробкою відходів: водій, вантажники (ДТ 91 – КТ 661).

Правильний облік витрат на оплату праці дозволяє більш точно визначати собівартість послуг у цій сфері, а також забезпечує своєчасне виконання фінансових зобов'язань перед персоналом.

Рахунок 36 "Розрахунки з покупцями та замовниками" дозволяє вести облік доходів, отриманих від надання послуг з управління відходами. На цьому рахунку відображаються всі операції, пов'язані з отриманням платежів від замовників (юридичних осіб) за надані послуги зі збору та перевезення відходів. Правильний облік на рахунку 36 забезпечує контроль за дебіторською заборгованістю та надходженням грошових коштів, що є важливим для фінансової стійкості компанії.

На субрахунку 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» відображаються кошти, що сплачують фізичні особи (населення за надані послуги, а також платежі від населення згідно банківських реєстрів).

Також до сфери управління відходами можуть бути залучені рахунки витрат на придбання послуг від інших організацій, які надають допоміжні послуги, наприклад, надання техніки для збору відходів або послуги з їхнього транспортування. Для цього використовується рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками", де ведеться облік усіх витрат, пов'язаних із закупівлею послуг від сторонніх організацій, що підтримують процеси управління відходами [27].

Рахунок 93 "Витрати на збут" дозволяє обліковувати витрати, пов'язані з реалізацією продукції, отриманої в результаті переробки відходів. Тут фіксуються витрати на транспортування, пакування та маркетинг, що необхідні для збуту вторинної сировини або інших продуктів переробки. Це дає змогу чітко визначити собівартість готової продукції і відокремити витрати на її збут від інших витрат.

Рахунок 70 "Доходи від реалізації продукції" відображає доходи від продажу вторинної сировини, отриманої внаслідок переробки відходів. Цей рахунок дає змогу компанії відокремити доходи від основної діяльності з продажу продукції та оцінити прибутковість операцій з реалізації відходів.

Також використовують рахунок 71 "Інший операційний дохід" для доходів, отриманих від додаткових операцій, таких як оренда обладнання або надання послуг утилізації для інших організацій. Облік таких доходів надає більш повну картину фінансової діяльності підприємства в сфері поводження з відходами.

Рахунок 74 "Інші доходи" обліковує доходи від діяльності, не пов'язаної з основним видом діяльності, зокрема гранти чи субсидії. Водночас для обліку коштів, отриманих із державного бюджету на цільове фінансування екологічних проектів, застосовується рахунок 85 "Фінансування з бюджету та цільових надходжень". Це дозволяє відокремити державне фінансування та сприяти прозорості використання таких коштів.

У таблиці 2.3 наведені типові бухгалтерські кореспонденції, які можуть бути використані під час діяльності підприємства, що займається управлінням відходів.

Таблиця 2.3 – Типові бухгалтерські кореспонденції [26]

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Отримання гранту або субсидії на реалізацію проекту	311	482
2	Відображення заборгованості за контейнерами перед постачальником	152	631
3	Введення в експлуатацію контейнерів після їх отримання	104	152
4	Відображення ПДВ, якщо підприємство є платником ПДВ	641	631
5	Оплата постачальнику за отримані контейнери	631	311
6	Нарахування амортизації на контейнери	91	131
7	Відображення заборгованості за обладнанням для переробки	152	631
8	Введення в експлуатацію обладнання для переробки відходів	104	152
9	Нараховані витрати на проведення інформаційної кампанії (наприклад, друк листівок, рекламні матеріали)	93	631
10	Відображення ПДВ на витрати інформаційної кампанії (якщо підприємство є платником ПДВ).	641	631
11	Оплата постачальникам за проведені рекламні кампанії	631	311
12	Нарахування заробітної плати персоналу	91/92/93	661
13	Виплата заробітної плати	661	311
14	Нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ)	91	651
15	Відображення доходу від продажу вторинної сировини	36	701

Продовження табл. 2.3

16	Списання вартості відходів на собівартість реалізованої продукції	901	20
----	---	-----	----

17	Надходження коштів за продану вторинну сировину	311	36
18	Нараховані витрати на транспортні послуги з вивезення відходів	91	631
19	Відображення ПДВ на транспортні витрати (за наявності)	641	631
20	Оплата транспортним компаніям за надані послуги	631	311

Отже, аналітичний облік у сфері управління побутовими відходами відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності екологічної та економічної політики підприємств і держави загалом. Завдяки точному обліку витрат, доходів та використання основних засобів і матеріалів можна не лише покращити контроль за витратами, а й стимулювати раціональне використання ресурсів. Чіткий розподіл витрат і доходів у цій сфері дозволяє оцінювати ефективність застосованих технологій і процесів, сприяючи впровадженню інноваційних рішень та розвитку економіки замкнутого циклу.

Ефективний аналітичний облік також допомагає підприємствам у сфері управління відходами дотримуватися законодавчих вимог та стандартів екологічної безпеки, що особливо важливо в контексті інтеграції України до європейського екологічного простору. Завдяки цьому підприємства можуть не лише знизити екологічне навантаження, а й оптимізувати свої операції, підвищуючи економічну ефективність та сприяючи сталому розвитку.

2.3 Фінансові інструменти забезпечення управління відходами

Управління побутовими відходами є важливим чинником екологічної політики кожної держави. Глобальні проблеми у сфері екології, спричинені великою кількістю відходів, потребують впровадження фінансових інструментів, які будуть стимулювати фізичних та юридичних осіб до більш свідомої поведінки. Фінансові інструменти у сфері управління відходами мають два основні завдання. Першим завданням виступає забезпечення достатнього фінансування для збору та перевезення відходів. Друге завдання полягає у тому, щоб стимулювати населення до збільшення екологічної свідомості та зменшення рівня утворення відходів.

Основними фінансовими інструментами, як регулюють обсяги відходів є тарифи та екологічний податок. Далі наведено сутність цих фінансових інструментів та їх роль у формуванні екологічної свідомості людей. Тарифи – це плата за послуги з управління відходами, що сплачують фізичні та юридичні особи. Розмір тарифу залежить від того, які саме показники закладені в нього: заробітна плата працівників, захоронення відходів, паливно–мастильні матеріали, дезінфекція контейнерів чи оренда транспортного засобу. Метою тарифу є покриття витрат на утримання інфраструктури, що включає витрати на збір та перевезення побутових відходів. Ефективне встановлення тарифу також враховує необхідність створення мотивації для зменшення обсягів відходів через впровадження сучасних екологічних практик [28].

Екологічний податок – це платіж, який сплачують фізичні та юридичні особи за викиди забруднюючих речовин або за створення відходів. Його основне завдання – зменшення обсягів відходів та забруднень шляхом підвищення витрат на їхнє створення. Екологічний податок стимулює підприємства до скорочення виробництва шкідливих речовин, а також до запровадження інноваційних методів обробки відходів. В Україні екологічний податок визначається низкою нормативних документів, які регулюють порядок його нарахування та контролю за його сплатою.

Згідно з чинним законодавством України, екологічний податок сплачують:

- підприємства, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та водні об'єкти;
- компанії, які здійснюють розміщення відходів на території України;
- суб'єкти господарювання, що використовують радіоактивні матеріали або здійснюють тимчасове зберігання радіоактивних відходів до їх утилізації;

– фізичні особи, які здійснюють діяльність, що спричиняє викиди або утворення відходів.

Таким чином, екологічний податок є обов'язковим для всіх, хто вносить забруднення у довкілля в процесі своєї діяльності. На рис.2.2 наведені основні функції екологічного податку [29].

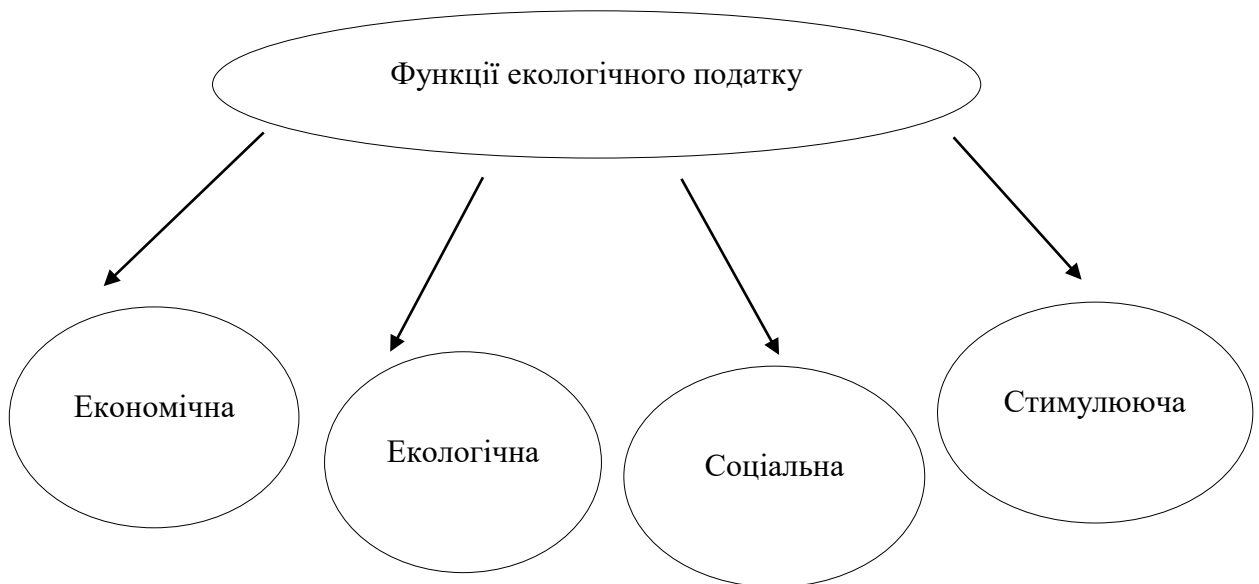

Рисунок 2.2 – Функції екологічного податку

Екологічний податок в Україні виконує декілька основних функцій, розглянемо кожну з них більш детально. Економічна функція податку має на меті зменшити обсяг шкідливих викидів і утворення відходів, підвищуючи вартість діяльності, що спричиняє забруднення. Принцип екологічної функції заснований на тому, що отримані кошти спрямовуються на фінансування природоохоронних заходів, таких як заліснення, очищення водних об'єктів та утилізація відходів. Соціальна функція покликана сприяти покращенню якості життя шляхом зниження рівня забруднення повітря, води і ґрунту. Стимулююча функція екологічного податку стимулює підприємства впроваджувати сучасні екологічні технології, що зменшать кількість шкідливих викидів.

Говорячи про ставки екологічного податку слід зазначити, що вони встановлюються індивідуально, враховуючи фактор інфляції. До уваги

береться тип забруднення, наприклад це викиди в атмосферу, розміщення відходів чи скиди у водойми. Наразі, з 1 січня 2024 року до 31 грудня 2024 року, ставка екологічного податку становить 90% від ставок, передбачених пунктами 245.1 і 245.2 Податкового кодексу України [30]. У наступному, 2025 році, ця цифра зміниться на 100%. Так, у 2021 році надходження від екологічного податку становили близько 5,4 мільярда гривень, що свідчить про поступове зростання уваги до екологічних питань [31]. Зокрема, найбільше надходжень забезпечують підприємства важкої промисловості, енергетики та видобувної галузі. Для того, щоб порівняти надходження від екологічного податку із країнами ЄС, візьмемо для прикладу Німеччину (табл.2.4).

Таблиця 2.4 - Порівняння надходжень від екологічного податку в Україні та в Німеччині за 2021 рік

Показник	Німеччина	Україна
Загальна сума податку	~64 млрд євро	5,4 млрд грн
Податок за викиди CO ₂	25 євро за тонну	10 грн за тонну
Основні джерела	Енергія, транспорт, CO ₂	Викиди CO ₂ , відходи, вода
Частка у ВВП	~1,8%	~0,1%
Використання коштів	Інфраструктура, екологія	Держбюджет і місцеві бюджети

Екологічний податок є важливим інструментом зменшення впливу на довкілля. У 2021 році Німеччина отримала близько 64 млрд євро, що становить 1,8% ВВП. Основні надходження формувалися за рахунок енергетичних і транспортних податків [31].

Україна у 2021 році отримала 5,4 млрд грн, значна частина яких (1,05 млрд грн) припала на викиди CO₂. Основними платниками були підприємства енергетики та промисловості. Частина коштів йде на фінансування місцевих екологічних ініціатив.

Обидві країни демонструють різний підхід до екологічного оподаткування, причому Україна має потенціал для підвищення ставок і розширення сфери податку.

Незважаючи на це, рівень надходжень від екологічного податку все ще залишається нижчим, ніж у більшості країн ЄС. У порівнянні з країнами Європейського Союзу, Україна має нижчі ставки екологічного податку, що створює додатковий тиск на природні ресурси та має ряд проблем, зокрема:

- недостатня прозорість у розподілі коштів на екологічні програми, що призводить до недостатнього фінансування актуальних екологічних проєктів;
- обмежений контроль за сплатою податку з боку малого та середнього бізнесу, що призводить до часткової втрати потенційних надходжень [29].

Застосування тарифів та екологічного податку показує різну ефективність у залежності від соціально-економічного рівня країн. У розвинених країнах, таких як Німеччина та Нідерланди, тарифи на управління відходами диференційовані, що сприяє активному роздільному збору та вторинній переробці. У країнах, що розвиваються, фінансова основа управління відходами часто недостатня, а ефективність екологічного податку залишається низькою через обмеженість контролюючих механізмів.

Для підвищення ефективності екологічного податку та тарифів на управління відходами пропонуються такі заходи:

- тарифів для різних типів відходів;
- посилення контролю за збором та обліком податку;
- впровадження нових технологій для відстеження утворення відходів, що дозволить знизити вартість обробки [32].

Законодавчі зміни, які забезпечать більш жорстке адміністрування податку, також сприятимуть зменшенню обсягів відходів та посиленню екологічної свідомості підприємств та населення.

Отже, фінансові інструменти, такі як тарифи та екологічний податок, відіграють важливу роль у забезпеченні екологічно сталого управління відходами. Їхнє впровадження сприяє зменшенню обсягів відходів,

покращенню екологічної ситуації та підвищенню обізнаності населення щодо необхідності відповідального поводження з відходами. Однак для досягнення ще більш ефективного результату необхідне вдосконалення нормативно-правової бази, збільшення інвестицій у екологічну інфраструктуру та підвищення рівня контролю за сплатою екологічних платежів.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

3.1 Актуальні проблеми управління побутовими відходами: виклики та загрози

Управління побутовими відходами є однією з ключових екологічних проблем сучасності, яка потребує комплексного підходу та вирішення на різних інституційних рівнях: від перевізників та населення до державного управління. За даними Міністерства довкілля у 2023 році в Україні утворилося понад 10 мільйонів тон сміття, з яких лише невеликий відсоток належним чином проходить етап сортування та переробки [33].

Рисунок 3.1 демонструє рівні переробки та компостування муніципальних відходів у європейських країнах за 2004 і 2021 роки.

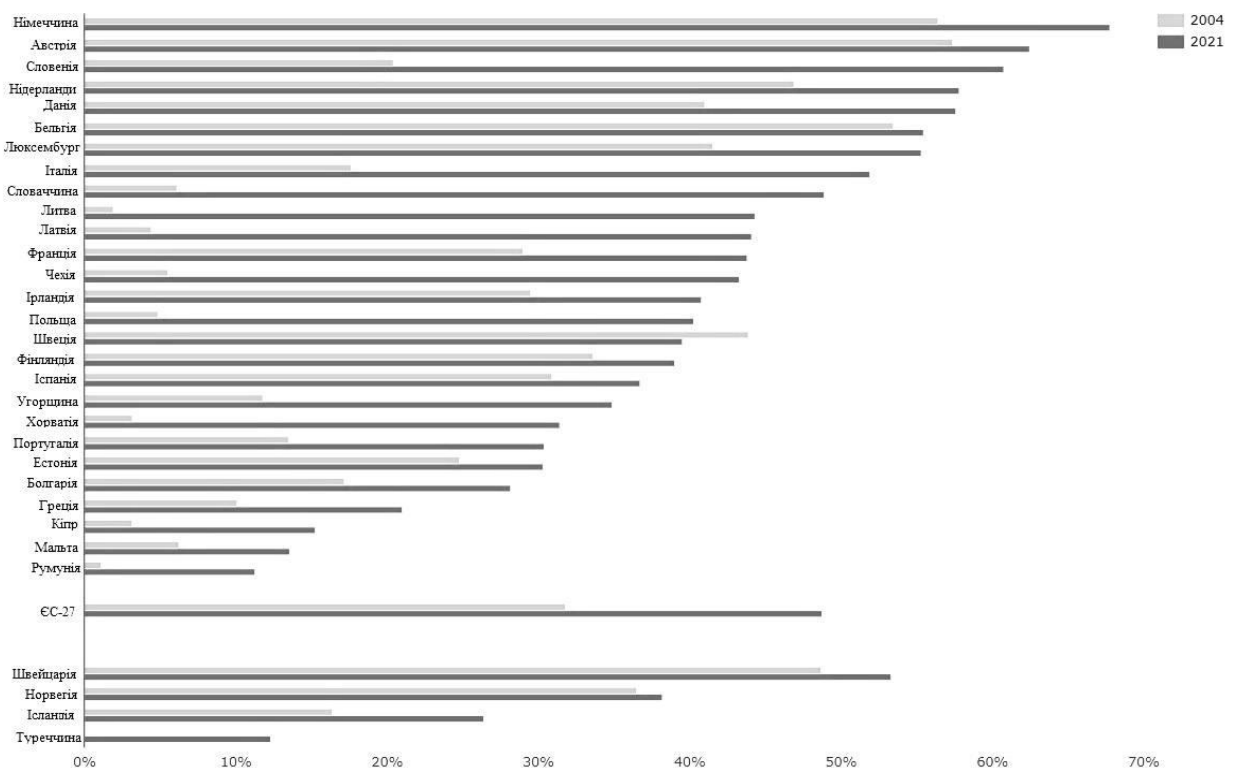

Рисунок 3.1 - Рівень переробки побутових відходів і компостування в окремих європейських країнах у 2004 і 2021 роках [38].

Рівні коливаються: найвищі показники мають Німеччина, Австрія, та Словенія (понад 50%), тоді як деякі країни залишаються позаду. Дані для окремих країн відсутні або використовуються із інших років через обмеження. Для порівняння, в Україні переробка відходів становить близько 6% (дані 2021 року), що значно нижче середніх європейських показників.

Незадовільний стан матеріально-технічної бази, нестача висококваліфікованих фахівців, недостатній рівень платіжної дисципліни, високий рівень урбанізації, а також брак дієвого законодавчого підґрунтя створюють суттєві перешкоди для ефективної організації цієї галузі. Аналіз основних викликів у сфері управління побутовими відходами дозволяє чіткіше окреслити ключові перешкоди та визначити аспекти міжнародного досвіду, які варто запровадити для досягнення екологічної стійкості. Загалом проблеми у сфері побутових відходів можна поділити на три рівні (Рис 3.2)

Рисунок 3.2 – Проблеми у сфері побутових відходів

На державному рівні існують значні перешкоди для ефективного управління побутовими відходами. Недостатня суворість штрафів за порушення правил сортування та утилізації відходів, а також брак

стимулюючих заходів з боку екологічної інспекції не сприяють дотриманню екологічних норм зі сторони громадян.

Крім цього, відсутність інтересу з боку міжнародних інвесторів до будівництва сучасних сміттепереробних та сміттєспалювальних заводів у кожному обласному центрі знижує можливості для впровадження передових технологій переробки.

В Україні поки що бракує сміттепереробних заводів, здатних охопити масштабні обсяги побутових відходів по всій країні. Міністерство захисту довкілля розробило план зі створення понад 200 нових переробних підприємств, організованих у вигляді регіональних кластерів. Ці кластери мають забезпечувати повноцінну переробку відходів у різних регіонах. Зокрема, проекти плануються для Київської, Одеської, Івано-Франківської областей та ще низки регіонів. Для реалізації цієї ініціативи активно залучають іноземних інвесторів, оскільки спорудження подібних об'єктів вимагає великих капіталовкладень [34].

В Україні наразі функціонує лише один сміттєспалювальний завод — "Енергія" в Києві, який працює з 1987 року та забезпечує теплом деякі райони міста [35]. Розбудова нових сміттєспалювальних підприємств наразі не є пріоритетною, оскільки країна прагне розвивати кругову економіку. Натомість Україна впроваджує стандарти контролю викидів для діючих та потенційних установок, орієнтуючись на європейські екологічні вимоги. Відсутність сміттєспалювальних заводів та інфраструктури для добування газу з відходів призводить до зростання викидів метану — одного з парникових газів, який сприяє зміні клімату.

У країнах ЄС активно застосовують технології видобутку газу шляхом спалювання відходів, що сприяє скороченню обсягів сміття на полігонах та забезпечує додатковий енергетичний ресурс. В Україні ця технологія поки що експериментально впроваджена лише на декількох полігонах і залишається на дуже низькому рівні розвитку. За результатами досліджень, перехід на такі

методи міг би зменшити обсяги захоронених відходів на 30%, що суттєво знизило б забруднення повітря.

Однією з серйозних загроз є проблема поводження з небезпечними відходами, що включають батарейки, медичні відходи, електроніку та токсичні хімікати. Недостатність належних умов для їх збору, зберігання та утилізації може спричиняти значну шкоду екології та здоров'ю людей. На більшості полігонів відсутні сортувальні лінії, що дозволили б відокремити небезпечні відходи та відправити їх на спеціальну переробку. Розбудова таких ліній є важливою умовою для безпечного поводження з різними видами сміття, оскільки дозволяє мінімізувати негативний вплив від небезпечних компонентів на довкілля [36,37].

Населення також зіткнулося з проблемами, що ускладнюють ефективне управління побутовими відходами. Брак контейнерів для роздільного збору сміття призводить до утворення несанкціонованих сміттєзвалищ, що завдають шкоди довкіллю. Низький рівень екологічної обізнаності серед населення щодо важливості правильного сортування та утилізації відходів посилює проблему, адже малий відсоток свідомо обізнаних людей розуміє, чому важливо правильно розділяти небезпечні відходи, скло, пластик, папір та інші матеріали. Водночас збільшення обсягів споживання та виробництва товарів призводить до постійного зростання кількості відходів, що створює додатковий тиск на систему утилізації та переробки.

На рівні перевізників проблеми охоплюють недоліки матеріально-технічного забезпечення, такі як нестача сміттєвозів, контейнерів, сіток для роздільного збору сміття, а також недостатнє обладнання для облаштування контейнерних майданчиків. Усе це ускладнює своєчасне вивезення відходів, особливо у густонаселених районах. Також дефіцит кваліфікованих кадрів, зумовлений високим рівнем мобілізації, впливає на якість та швидкість обслуговування. Додатково низький рівень платіжної дисципліни серед фізичних та юридичних осіб обмежує фінансові ресурси перевізників,

знижуючи їхні можливості для вдосконалення системи збору та утилізації відходів [39].

Облік, що здійснюють перевізники у сфері управління побутовими відходами також стикається з низкою проблем, які знижують ефективність системи і створюють додаткові труднощі для підприємств. Основні проблеми обліку в цій галузі можна виділити наступним чином:

- нечітке нормативно–правове регулювання;
- складність оцінки основних засобів;
- невизначеність з обліком витрат на утилізацію та переробку;
- складнощі в обліку доходів від вторинної переробки;
- проблеми з обліком та обробкою даних через нестачу цифрових рішень;
- розбіжність одиниць вимірювання відходів для перевізника та для полігону [40].

Законодавче регулювання обліку та звітності у сфері управління побутовими відходами в Україні залишається недосконалим, відсутність належно розроблених стандартів ускладнює визначення обов'язків і облікових методик для окремих підприємств, що працюють у цій сфері.

Основні засоби, такі як контейнери, машини для збору та утилізації відходів, спеціальне обладнання мають тривалий термін служби та високу вартість, але через особливості експлуатації в агресивному середовищі швидко зношуються; Це створює труднощі при обліку амортизації та знецінення таких засобів, що може призводити до завищених витрат і ускладнень у фінансовому звітуванні.

Вартість переробки та утилізації відходів може значно змінюватися залежно від технологій, типу відходів і доступної інфраструктури. Через відсутність єдиного методологічного підходу витрати, пов'язані з утилізацією, часто важко розподілити між операційними та капітальними витратами. Це впливає на точність обліку собівартості послуг та загальної фінансової звітності. А доходи від продажу перероблених матеріалів мають епізодичний

характер та залежать від ринкових цін на вторинні ресурси, які можуть змінюватися. Відсутність стабільного облікового методу для таких доходів ускладнює ведення обліку в умовах невизначеності [40].

Облік у сфері управління побутовими відходами потребує значного обсягу даних — від ваги відходів до даних про витрати та доходи на різних етапах утилізації. Нестача сучасних цифрових технологій ускладнює автоматизацію процесів та підвищує ймовірність помилок при ручному обліку.

Ці проблеми створюють значні труднощі для підприємств та установ, що працюють у сфері управління побутовими відходами, знижують прозорість обліку і ускладнюють аналіз економічної ефективності діяльності. Подолання цих проблем є важливим кроком на шляху до підвищення ефективності управління відходами, забезпечення сталого розвитку та вдосконалення екологічного менеджменту в Україні.

Також суттєвою проблемою у сфері поводження з побутовими відходами є розбіжність у методах вимірювання між полігонами та перевізниками. Полігони зазвичай розраховують плату за захоронення у тонах, тоді як перевізники вимірюють обсяг відходів у кубічних метрах (m^3). Ця невідповідність у одиницях вимірювання може спричинити неточності у звітності, фінансових розрахунках та навіть юридичні конфлікти.

Таким чином, управління побутовими відходами в Україні залишається складним процесом, який характеризується значною кількістю невирішених питань. Наявні труднощі впливають на ефективність системи, призводячи до додаткового навантаження на довкілля та ускладнюючи забезпечення сталого розвитку. Взаємодія між перевізниками, полігонами та регуляторними органами часто супроводжується організаційними та адміністративними бар'єрами, що вказує на потребу в системному підході для зменшення негативних наслідків. Загалом, екологічна стабільність можлива лише за умови, якщо суспільство, бізнес і держава будуть діяти спільно для збереження чистоти та сталого розвитку країни.

3.2 Перспективи розвитку сфери управління побутовими відходами на прикладі міжнародного досвіду

Сучасні глобальні тенденції в управлінні побутовими відходами демонструють успіхи низки європейських країн, які вже досягли високих результатів у цьому напрямку. Використовуючи досвід Швеції, Литви та Німеччини, можна побачити ефективні підходи до сортування, переробки та утилізації відходів, що відповідають принципам кругової економіки. Розглянемо їхні методи детальніше на рис. 3.3.

Рисунок 3.3 – Досвід вдосконалення сфері управління побутовими відходами

Швеція є одним із світових лідерів у сфері управління побутовими відходами, відомим завдяки майже повній відсутності відходів на звалищах. Країна реалізує політику кругової економіки, зосереджену на максимальному використанні ресурсів. Ефективна взаємодія трьох ланок: бізнесу, громадян та муніципалітетів сумарно дає відповідні результати. За даними Eurostat, у 2023

році близько 99% побутових відходів у Швеції було або перероблено, або перетворено на енергію. Лише 1% відходів потрапив на звалища [41].

Один із важливих елементів шведської системи – це використання відходів для генерації енергії. Щороку спалювання сміття допомагає обігрівати близько мільйона домогосподарств. Ще одним цікавим аспектом є те, що Швеція імпортує відходи з інших країн для подальшої переробки, забезпечуючи себе додатковим джерелом енергії.

Незважаючи на те, що вимоги до муніципалітетів стосовно поводження з відходами регулюються національним законом, вони можуть самостійно встановлювати правила сортування та затверджувати оптимальну кількість кошиків та фракцій у тому чи іншому місті. Тобто, простими словами, важливий результат, а вибір шляху до цього результату залишається на розсуд муніципалітетів.

Латвія має значний досвід у сфері поводження з побутовими відходами, який може стати корисним прикладом для України. Одним із ключових аспектів латвійської моделі є широка система роздільного збору сміття. Латвійські муніципалітети створили доступну інфраструктуру для сортування відходів, що охоплює не лише великі міста, але й менші населені пункти. Система передбачає контейнери для роздільного збору пластику, скла, паперу та органічних відходів. Це дозволяє не лише зменшити обсяги сміття, яке потрапляє на звалища, але й максимально використовувати ресурси вторинної сировини.

Латвія також запровадила депозитну систему збору тари, де пластикові пляшки, скляну тару та алюмінієві банки можна здати у спеціальні автомати і отримати за них грошову компенсацію. Це стимулює громадян здавати використану тару, а не викидати її на смітник. Завдяки цим ініціативам рівень переробки у Латвії значно зріс, що дозволяє зменшити забруднення довкілля та заощаджувати ресурси [42].

Німеччина вже давно впроваджує комплексний підхід до управління побутовими відходами, який базується на принципах ресурсозбереження. За

даними Statista, країна переробляє близько 67% побутових відходів. Основою системи є суворе сортування, яке реалізується завдяки спеціальним контейнерам для різних типів матеріалів.

Однією з ключових ініціатив у Німеччині є впровадження так званих «зелених точок», які свідчать про відповідальність виробника за переробку упаковки. Крім того, німецькі закони стимулюють підприємства використовувати вторинну сировину, що сприяє розвитку економіки замкнутого циклу. Це дозволяє знижувати кількість відходів і підтримувати баланс екологічних ресурсів [43].

Унікальною рисою Японії у сфері поводження з відходами є її культура суворого сортування і відповідальності громадян за дотримання екологічних правил. Японія не лише створила багатоступеневу систему роздільного збору, але й впровадила комплексні настанови для кожного типу відходів, які враховують їхній повний життєвий цикл. Наприклад, громадяни мають мити пластикові упаковки перед викиданням, складати картонні коробки та навіть знімати етикетки з пляшок.

Ще однією унікальною практикою є філософія «моверу» (скорочення, повторне використання, переробка), що проникла в побутове життя і виховує у громадян чітке розуміння, як їхні дії впливають на екологію. Японські школярі з ранніх років навчаються поводження з відходами та значення повторного використання речей [44].

Україна може скористатися успішним досвідом цих країн, щоб удосконалити власну систему управління побутовими відходами. Першим кроком необхідно встановити автомати для збору пляшок, зокрема в супермаркетах, що є доволі зручно. Винагородою можуть слугувати безпосередньо гроші або ж знижка в супермаркеті, як наприклад впровадила мережа супермаркетів Lidl в Польщі.

Наступним кроком є збільшення кількості біогазових станцій – спеціальних установок, які перетворюють біовідходи безпосередньо в біогаз,

як наслідок – зменшення собівартості продукції за рахунок зменшення рівня споживання природного газу.

В Україні проблема переробки текстильних відходів залишається дуже актуальною. Культура здачі старого одягу на переробку поки що не набула значного поширення, а кількість пунктів збору одягу та інших тканинних матеріалів є дуже обмеженою. Тому слід зробити більше пунктів для прийому одягу, а мережам магазинів запровадити можливість «обміну старого одягу на новий» з певною доплатою. Для прикладу виробник одягу H&M створив установку для переробки одягу з старого на новий за декілька годин прямо в їхньому магазині. Вартість послуги складає 11\$-16\$ [45].

Ідея встановлення спеціальних полицок для вживаних книг та контейнерів для старого одягу поруч із сміттевими майданчиками може значно вплинути на екологічну ситуацію, споживання ресурсів та соціальну культуру в Україні. Такі ініціативи вже реалізовані в деяких країнах і мають значний успіх у підтримці сталого розвитку, економії ресурсів та вихованні екологічної свідомості. Полички для книг дозволяють людям залишати прочитані або непотрібні книги, які інші можуть узяти безкоштовно.

Контейнери для одягу, розміщені біля сміттєвих майданчиків, виконують подібну функцію: люди можуть залишити одяг, який вже не планують носити, але який ще придатний для використання. Інші люди, які потребують одягу або прагнуть підтримувати екологічний стиль життя, можуть знайти собі речі, а також зменшити необхідність купувати новий одяг. Це також сприяє підтримці екологічної культури, де речі, які можна повторно використовувати, не потрапляють у сміття.

Запровадження підвищених податків для виробників, які використовують пластикову упаковку замість переробленої сировини, є ефективним інструментом для стимулювання сталого виробництва і зниження впливу на довкілля. Ця ідея спирається на принципи екологічного оподаткування, де податкова політика заохочує компанії до відповідальнішого

використання ресурсів, зменшуючи негативні наслідки для природи. Це може включати два варіанти:

- збільшення податкового навантаження на компанії, які використовують новий пластик у виробництві упаковки. Наприклад, держава може встановити спеціальний «податок на пластик», який змусить підприємства враховувати додаткові витрати при використанні непереробленого пластику;

- пільгове оподаткування для виробників, що використовують перероблену сировину. Це створює економічну мотивацію для переходу на екологічні матеріали та розвиток інфраструктури для переробки.

Україні варто запровадити комплексний підхід до управління відходами, зокрема, шляхом розвитку культури сортування сміття. Одна з ключових проблем полягає в недостатній обізнаності громадян щодо важливості сортування та способів правильного поводження з відходами. В Японії, наприклад, з дитячих років привчають до екологічної відповідальності та дотримання правил роздільного збору. Україна також потребує масштабної освітньої програми, яка б роз'яснювала громадянам значення сортування для довкілля та надавала практичні знання, як правильно розділяти побутові відходи.

Крім того, важливо вдосконалити законодавство, адже на даний час у ньому відсутні чіткі штрафні санкції за порушення правил сортування та неналежну утилізацію відходів. Запровадження таких штрафів не лише сприятиме дотриманню екологічних стандартів, але й стане ефективним інструментом для підвищення відповідальності населення. Таким чином, поєднання освітніх ініціатив з дієвими нормативними механізмами дозволить Україні зробити вагомий крок до зменшення обсягів побутових відходів і наблизити її до стандартів сталого розвитку.

Проблеми, пов'язані з обліком у сфері управління побутовими відходами також потребують рішення, зокрема:

- удосконалення нормативно-правової бази обліку та звітності;

- уніфікація підходів до оцінки основних засобів;
- розробка методології обліку витрат на утилізацію;
- оптимізація обліку доходів від переробки;
- впровадження цифрових технологій;
- уніфікація одиниць вимірювання [46].

Запровадження чітких стандартів для обліку і звітності дозволить знизити ризики неточностей. Це може включати створення методичних рекомендацій для оцінки витрат, доходів і основних засобів.

Для зменшення складнощів в оцінці активів, таких як контейнери чи техніка, доцільно впровадити стандартизовані методики обліку амортизації з урахуванням умов експлуатації в агресивному середовищі.

Створення єдиного підходу до розподілу витрат між операційними і капітальними категоріями сприятиме підвищенню точності фінансової звітності. Також встановлення стабільної системи для врахування доходів від продажу вторинної сировини дозволить покращити фінансове планування. Це може включати використання спеціалізованого програмного забезпечення для моніторингу ринкових цін [47].

Автоматизація облікових процесів за допомогою спеціалізованих програм та мобільних застосунків забезпечить ефективний збір і обробку даних. Використання технологій IoT (інтернету речей) дозволить автоматично фіксувати вагу чи обсяг відходів у реальному часі. Однією з компаній, яка успішно впровадила цифрові рішення, є перевізник у Львівській області. Компанія встановила GPS-трекери на свої сміттєвози та інтегрувала їх із системою контролю маршруту й часу збору відходів. Також було запроваджено систему автоматичного зважування відходів, де дані про вагу кожного контейнера миттєво передаються в цифрову базу. Ця технологія не лише оптимізувала маршрути, скоротивши витрати на паливо, але й підвищила прозорість обліку, дозволяючи уникати суперечок із полігонами та забезпечувати точну звітність [48].

Для уникнення розбіжностей між полігонами та перевізниками слід запровадити стандарти переведення об'ємних показників у вагові. Це може бути реалізовано через впровадження системи вагових комплексів на полігонах або використання таблиць щільності для кожного типу відходів.

Для прикладу розглянемо ситуацію, коли перевізник здійснює вивезення побутових відходів у багатоквартирному житловому комплексі. Відходи накопичуються у контейнерах, обсяг яких вимірюється у кубічних метрах (м^3), але полігон, куди ці відходи доставляються, виставляє рахунки на основі ваги в тонах.

Припустимо, що компанія-перевізник щодня збирає 30 м^3 відходів. Згідно з типовою щільністю змішаних відходів (200 кг/м^3), на полігон доставляється 6 тон сміття. Однак через відсутність вагових комплексів полігон бере за основу власні усереднені дані щільності (наприклад, 250 кг/м^3), виставляючи рахунок на 7,5 тон. Це призводить до фінансових суперечок і додаткових витрат для перевізника.

Щоб уникнути таких ситуацій, один із перевізників впровадив мобільну систему вагового контролю прямо на сміттєвозах. Завдяки цьому відходи зважуються під час завантаження, а результати передаються до центральної бази даних. Таким чином, компанія може обґрунтовано оскаржувати неправильні рахунки полігонів і уникати зайвих витрат. Цей приклад ілюструє, як впровадження сучасних цифрових рішень дозволяє усунути розбіжності в обліку між учасниками процесу і забезпечити точність фінансових операцій.

Комплексна реалізація цих заходів допоможе підвищити точність обліку, знизити адміністративне навантаження та створити прозору і ефективну систему управління побутовими відходами.

Отже, впровадження кращих практик управління побутовими відходами та його обліку з міжнародного досвіду може значно покращити екологічну ситуацію в Україні. Створення інфраструктури для сортування та переробки, використання автоматів для збору тари, розвиток біогазових станцій, а також

стимулювання повторного використання текстилю та інших матеріалів — усе це сприятиме зменшенню навантаження на довкілля та заощадженню природних ресурсів. Разом із законодавчим регулюванням та просвітницькими кампаніями такі кроки допоможуть сформувати культуру екологічної відповідальності й сприятимуть сталому розвитку країни.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження охопило широкий спектр питань, пов'язаних із управлінням побутовими відходами, починаючи від теоретичних основ і закінчуючи практичними аспектами обліку та оподаткування на прикладі діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС». Головною метою роботи було виявлення проблем, аналіз сучасного стану системи управління відходами в Україні та окреслення перспектив її розвитку з урахуванням міжнародного досвіду.

Аналіз класифікації та особливостей поводження з побутовими відходами дозволив визначити, що відходи є багатогранною проблемою, яка стосується екології, економіки та соціальної сфери. На світовому ринку управління відходами є ключовим елементом сталого розвитку, а екологічна політика країн ЄС демонструє значні досягнення в оптимізації цієї системи. Порівняння з міжнародними практиками підкреслило відставання України у сфері управління відходами через відсутність належної інфраструктури, інноваційних рішень та фінансових ресурсів.

Огляд нормативно-правового забезпечення показав, що в Україні існує правова база для управління відходами, однак вона потребує модернізації та адаптації до європейських стандартів. Брак суворого контролю за дотриманням законодавства та недостатня екологічна свідомість населення значно уповільнюють прогрес у цьому напрямку.

Аналіз діяльності ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС» дозволив виявити низку практичних проблем, які є типовими для українських перевізників побутових відходів. Однією з ключових складнощів є розбіжність в одиницях вимірювання відходів між перевізниками та полігонами. Це спричиняє неточності в обліку та фінансових розрахунках. Крім того, недостатнє забезпечення цифровими технологіями ускладнює автоматизацію процесів обліку, підвищує ймовірність помилок і створює додаткові труднощі для підприємств у звітності. Покращення облікових процесів у сфері управління

побутовими відходами можливе за рахунок впровадження цифрових технологій, таких як системи автоматичного збору даних та аналізу. Це забезпечить точність обліку, знизить рівень витрат і підвищить ефективність управління. Приклад успішних європейських країн демонструє, що автоматизація системи обліку значно підвищує ефективність діяльності підприємств і сприяє екологічній відповідальності.

Фінансові інструменти управління відходами вимагають оптимізації. Відсутність стабільного підходу до формування звітності щодо вторинних ресурсів та нерегулярність доходів від переробки створюють невизначеність для підприємств. У поєднанні з низьким рівнем автоматизації це підвищує ризик помилок і знижує прозорість фінансової діяльності. Приклад успішних європейських країн свідчить, що інвестиції у сучасну інфраструктуру, такі як сортувальні станції, сміттєспалювальні заводи та системи видобутку біогазу, дозволяють значно знизити екологічне навантаження.

Досвід розвинених країн демонструє, що інтеграція цифрових рішень у процеси обліку та управління відходами є ключовим напрямом розвитку галузі. Наприклад, автоматизовані системи відстеження ваги й обсягів відходів, а також GPS-моніторинг роботи сміттєвозів підвищують прозорість та ефективність роботи перевізників. Такі рішення вже успішно впроваджуються в окремих регіонах України, але їхній масштаб залишається обмеженим.

З іншого боку, залучення міжнародних інвесторів може значно прискорити реалізацію стратегічних планів із будівництва нових підприємств для переробки та утилізації відходів. Розроблений Міністерством захисту довкілля план створення понад 200 переробних кластерів є важливим кроком до зменшення обсягів захоронених відходів і переходу до кругової економіки.

Отже, є підстави зробити висновки, дослідження підкреслило важливість комплексного підходу до управління відходами в Україні. Поєднання вдосконалення законодавства, впровадження цифрових технологій, екологічної освіти та залучення інвестицій дозволить створити

ефективну, екологічно орієнтовану систему менеджменту відходів. Це не лише знизить негативний вплив на довкілля, але й сприятиме соціально-економічному розвитку країни, забезпечуючи її інтеграцію у світову екологічну спільноту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про управління відходами» від 20 червня 2023 року № 3219-ІХ. Відомості Верховної Ради України. 2023. № 31. 278 с.
2. Іваненко О. В. Управління побутовими відходами в умовах урбанізації / О. В. Іваненко // *Екологічний вісник*. 2018. № 3. С. 12-15.
3. Петрова Т. М. Вплив побутових відходів на екологічну ситуацію у містах / Т. М. Петрова // *Екологія і здоров'я*. 2019. № 2. С. 45-47.
4. Гринько С. Ю. Системний підхід до переробки побутових відходів / С. Ю. Гринько // *Журнал «Екологія міста»*. 2020. № 1. С. 67-70.
5. Побутові відходи включають різні за складом матеріали, що утворюються в результаті діяльності людини і потребують належної утилізації для запобігання негативному впливу на довкілля // *Екологія і суспільство*. — 2023. № 4. 15 с.
6. Рибалова О.В. Курс лекцій. Для студентів денної форми навчання. Спеціальність 101 «Екологія» Освітньо–кваліфікаційний ступінь «магістр» / Укладач: О.В. Рибалова – Х:НУЦЗУ, 2021. 530с.
7. Кузьменко Т. В. Морфологія сміття та її вплив на навколишнє середовище / Т. В. Кузьменко, С. О. Іванова. Одеса: Вид-во ОНУ, 2020. 198 с.
8. Бондар О. В. Сучасні тенденції управління відходами та їх морфологічний склад / О. В. Бондар. Київ: Екологічна асоціація "Зелене майбутнє", 2022. 176 с.
9. Вісник екології. Морфологія твердих побутових відходів в умовах міста / [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ecology-issues.org> (дата звернення: 10.09.2024).
10. Державна служба статистики України. Поводження з твердими побутовими відходами в Україні: статистичний збірник. Київ: Держстат України, 2023. 112 с.

11. Європейська Комісія. Звіт про стан переробки відходів у країнах ЄС на 2022 рік. Брюссель: Єврокомісія, 2022. 95 с. URL: <https://ec.europa.eu/environment/> (дата звернення: 10.09.2024).
12. Глобальні тенденції у сфері управління відходами: доповідь / Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP). Найробі: UNEP, 2022. 140 с.
13. Артеменко М. Як громадам подолати сміттєву кризу і навчитися заробляти на відходах [Електронний ресурс] / М. Артеменко // Економічна правда. 2023. 4 жовтня. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/10/4/705056> (дата звернення: 10.09.2024).
14. Мартинюк І. В. Управління відходами: теорія та практика. Київ: Інститут екології, 2019.
15. Відходи: еко-ефективність та стале управління / ред. В. І. Ляшенко. Харків: Наукова думка, 2021. С.14-19.
16. Євроінтеграція та екологічне законодавство / ред. М. Л. Демченко. Львів: Академія, 2020. С.54-58
17. Директива 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи». URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/uk/TXT/?uri=CELEX:32008L0098> (дата звернення: 10.09.2024).
18. Сучасний стан та перспективи поводження з твердими побутовими відходами в Україні: аналітичний звіт / ООН в Україні. Київ: ПРООН, 2023. 98 с.
19. Шендеров В. С. Екологічні аспекти управління відходами в Україні. Київ: Вид-во "Економіка". 2020. 124с.
20. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку поводження з відходами" від 03.03.2011 № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-11#Text> (дата звернення: 20.09.2024).
21. European Commission. Waste and Recycling. [Online] Available at: https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_en

22. German Packaging Act (VerpackG). Available at: <https://www.gesetze-im-internet.de/verpackg/>

23. Swedish Environmental Protection Agency (Naturvårdsverket). "Extended Producer Responsibility Principles in Sweden" [Electronic resource]. Available at: <https://www.naturvardsverket.se>

24. Офіційний сайт ТОВ «ПРОФГРУПСЕРВІС». URL: <https://profgroupservice.com/> (дата звернення: 20.09.2024).

25. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні": Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями станом на 2024 рік. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 10.09.2024).

26. Гуріна О. О. Управління відходами як складова забезпечення сталого розвитку підприємств / О. О. Гуріна // *Економіка і управління підприємствами*. 2023. № 2 (36). С. 45–52.

27. Коваленко В. І. Методичні підходи до оцінки та обліку побутових відходів на підприємствах ЖКГ / В. І. Коваленко // *Фінанси України*. 2022. № 8. С. 22–28.

28. Лісовенко С. О. Екологічний податок: сучасні виклики та перспективи вдосконалення / С. О. Лісовенко // *Економіка та екологія*. 2023. № 2 (36). С. 45–52.

29. Шевчук В. Я. Податкове регулювання в системі екологічної політики України / В. Я. Шевчук // *Облік і фінанси*. 2022. № 6 (54). С. 112–118.

30. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. 112с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.09.2024).

31. Saveecobot Analytics. Ecotaxes URL: <https://www.saveecobot.com/analytics/ecotaxes>

32. Подмурний А. В., Кравчук Ю. І. Екологічна податкова реформа в Україні: виклики та перспективи впровадження. Київ: Університет екологічних наук, 2021. 200 с.
33. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Попри війну, в Україні тривають реформи у сфері захисту довкілля [Електронний ресурс] // ЕкоСистема. 2023. URL: <https://eco.gov.ua/news/popry-viinu-v-ukraini-tryvaiut-reformu-u-sferi-zakhystu-dovkillia> (дата звернення: 04.10.2024)
34. Україна потребує понад 200 нових сміттєпереробних заводів – глава Міндовкілля [Електронний ресурс] // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ecology/3754894.html>
35. Завод «Енергія»: як саме сміття перетворюється на тепло [Електронний ресурс] // Київтеплоенерго. – 2024. URL: <https://kte.kmda.gov.ua>
36. Як поводитися з небезпечними відходами, які потребують спеціальної утилізації [Електронний ресурс] // Ecolog-ua. 2020. URL: <https://ecolog-ua.com> (дата звернення: 04.11.2024).
37. Правові аспекти управління небезпечними відходами в Україні [Електронний ресурс] // Вісник Ужгородського національного університету. – 2024. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com> (дата звернення: 04.10.2024).
38. Municipal waste recycled and composted – indicator assessment [Електронний ресурс] // European Environment Agency. URL: <https://www.eea.europa.eu>
39. Український інститут майбутнього. Аналіз проблеми перевізників відходів в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://uifuture.org> (дата звернення: 04.10.2024).
40. Облік відходів на підприємстві: розбираємо помилки [Електронний ресурс] / ECOBUSINESS. Журнал "Екологія підприємства", 2018. URL: <https://ecolog-ua.com> (дата звернення: 04.10.2024).
41. Municipal waste recycled and composted in 2023 [Електронний ресурс] // Eurostat. 2024. URL: <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/maps-and-charts/municipal-waste-recycled-and-composted-7>

42. Lielvarde, I. Latvia's success story: Waste sorting and the circular economy [Електронний ресурс] // Waste Management World. 2023. URL: <https://www.waste-management-world.com/>
43. Germany: Waste recycling rates in 2023 [Електронний ресурс] // Statista. – 2023. URL: <https://www.statista.com/>
44. Kato, S. Japan's multi-step waste sorting system and environmental impact // Journal of Waste Management and Recycling. 2022. Vol. 42, № 2. P. 98–104. – DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jwmr.2022.05.003>.
45. Грещук О. Переробка текстильних відходів: Проблеми та перспективи для України // *Журнал екологічних технологій та інновацій*. 2023. Т. 12, № 4. С. 50–61. URL: <https://doi.org/10.1234/eco.2023.004>
46. Бойко В. Удосконалення нормативно-правового регулювання у сфері управління побутовими відходами // *Журнал екологічного права*. 2023. Т. 14, № 2. С. 78–85. – URL: <https://doi.org/10.1234/eco.2023.002> (дата звернення: 04.11.2024).
47. Левченко О. Методологія обліку витрат на утилізацію відходів: Практичні рекомендації для підприємств // *Екологічна економіка та управління*. 2024. Т. 20, № 3. С. 112–119. URL: <https://doi.org/10.4567/ecoeco.2024.003> (дата звернення: 04.11.2024).
48. Ковальчук М., Яценко І. Інтеграція цифрових технологій у систему обліку відходів: Виклики та перспективи для України // *Український журнал екологічного менеджменту*. 2022. Т. 16, № 1. С. 45–59. URL: <https://doi.org/10.5678/ukrman.2022.001> (дата звернення: 04.11.2024).

ДОДАТОК А

Додаток 2

до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність мікропідприємства

Підприємство	ТОВ "ПРОФГРУПСЕРВІС"	за ЄДРПОУ	КОДИ
Територія		за КАТОТТГ ¹	2024 10 01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	45187649
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Середня кількість працівників, осіб	9		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон смт. Степанівка, вул. Мацака 2/1			

1. Баланс
на 30 Вересня 2024 р.

Форма N 1-мс

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		-	
Основні засоби:	1010	-	997,1
первісна вартість	1011	-	1288,9
знос	1012	-	-291,8
Інші необоротні активи	1090	-	
Усього за розділом I	1095	-	997,1
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	
Поточна дебіторська заборгованість	1155	-	2134,4
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	508,1
Інші оборотні активи	1190	-	
Усього за розділом II	1195		2642,5
Баланс	1300		3639,6

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	25	625
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1,2	1900,8
Неоплачений капітал	1425	-25	-
Усього за розділом I	1495	-1,2	2525,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	-	907,8
розрахунками з бюджетом	1620	0,2	112,3
розрахунками зі страхування	1625	0,2	12,6
розрахунками з оплати праці	1630	0,8	49,7
Інші поточні зобов'язання	1690	-	31,4
Усього за розділом III	1695	1,2	1113,8
Баланс	1900		3639,6

**2. Звіт про фінансові результати
за 9 Місяців 2024 р.**

Форма N 2-мс

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	5362
Інші доходи	2160	-	19,5
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	-	5381,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-	2885,5
Інші витрати	2165	-	595,2
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	-	3480,7
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-	1900,8
Податок на прибуток	2300	-	-
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	-	1900,8

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)